

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

باغ های ایرانی

مقدمه

ساخت باغ در کشور ما سابقه ای طولانی داشته و در تمام دورانها بخصوص دوره اسلامی مورد توجه بوده است . باغها چند عملکرد داشته اند و در بعضی دورانها باغهای عمومی برای گردش و تفریح اهالی ساخته می شدند.

آیین و گیش قدیم ایرانیان به کشاورزی و باغ سازی اهمیت خاصی داده ، آنرا ستایش نموده است چنانکه دورن دیداد (فر گرد سوم - فقره 33 می خوانیم که زرتشت به اهورا مزدا می گوید : ای آفریننده جهان مادی ، ای یگانه پاک ، چهارمین کسی که زمینه را به منتهی درجه وجد آورد کیست ؟ اهورا مزدا پاسخ می دهد ، آنکس که بیشترین مقدار گندم کشت کند و بیشترین سبزیها بکارد و بیشترین درختها بنشاند کسی که زمین خشک را آب دهد و زمین خیس (باتلاق) را بخشکاند و زیر کشت ببرد .

در دوره اسلامی نیز ایجاد باغها و درختزارها همچنان مورد علاقه ساکنان این سرزمین کهنسال بوده و علاوه بر باغهای بزرگ و با شکوه بیرون شهرها ، چندین سده پدیده باغسازی در درون و پیرامون شهرها ، خاص این سرزمین بوده است . در دین اسلام کاشتن درخت پسندیده و از بین بردن و قطع بی مورد آن نکوهیده شمرده و در این مورد احادیث و روایات فراوانی در دست است .

در قرآن مجید نیز اشاره های متعددی به بهشت و سرسبزی و زیبایی آن شده است .

بطور نمونه چند آیه سوره الرحمن به شرح ذیل می باشند :

در آن دو تا ، دو چشمه است که جاری می باشند . (51)

در آن دو تا است ، از هر میوه دو صنف (53)

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

تکیه می‌کنند بر فرشهایی که آستر آنها از دیبای سطیر است (55)
از طرفی بدلیل اختلاف آب و هوایی مناطق مختلف ایران بخصوص در مناطق گرمسیری باغ اهمیت ویژه ای پیدا می‌کند. این دو موضوع و مسائل دیگر باعث شدند که در این سرزمین درخت به عنوان عامل گیاهی و حیاتی مورد احترام اهالی قرار گیرد.
فضاهای سبز بر چند گونه بوده اند. یک نوع آن باغهای و با چند ساختمان بوده است. نوعی دیگر باغچه‌ها بودند که در مقیاس کوچکتر و خصوصی تر بکار می‌رفته اند و در همه خانه‌ها از اعیان تا معمولی ساخته می‌شدند، گودال باغچه هم گونه ای دیگر از فضای سبز است که قبلا در مورد ریشه آن صحبت شد. این گودال باغچه‌ها در جایی احداث می‌شد که آب زیادی نداشته اند.

نارنجستان نیز نوع دیگری از این باغها بوده است که اختصاص به کشت مرکبات داشت. در شهر یزد تعداد زیادی نارنجستان ساخته شده بودند.
همانطور که می‌دانیم یکی از اصول معماری ایران درونگرایی بوده است. باغها نیز از همین امر تبعیت کرده و معمولا دور تا دور آن با دیوار محصور بوده است. این مساله علاوه بر ایجاد یک حفاظ، باعث می‌شود که وقتی انسان از فضای گرم بیرون به داخل باغ وارد شود چیزی بسیار متفاوت با بیرون را ببیند. علاوه بر این محدود کردن آن باعث کار بیشتر بر روی آن می‌شود.
دیوارهای باغ عموما بلند و از خشت خام، چینه و یا آجر هستند.
در باغهای ایرانی مانند آثار هنری دیگر، سعی شده تا از بیهودگی پرهیز شود. در باغها هم مانند ساختمانها بوته ای بی مورد پیدا نمی‌شده است.

چمن به معنی محل چمیدن و گردشگاه بوده که در بعضی از مناطق ایران به علت وجود لایه های سخت زیرزمینی در سطح نسبتا بالاتر زمین، آب به اندازه کافی برای رشد مرتب چمن و

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

بوته زارها وجود داشته و این نواحی بصورت اقامتگاههای بهاره اعیان و اشراف در می آمده است .

در داخل باغها علاوه بر درختان و گلها و آب نماها گاهی اوقات یک کوشک در محور اصلی باغ ساخته شده که یا در مرکز و یا در بالای آن قرار گرفته اند . در باغ دلگشای شیراز تقریباً در وسط باغ قرار دارد و در باغ گلشن و باغ ارم و تعدادی دیگر در بالای باغ قرار گرفته اند . معماری کوشکها نیز در نوع خود قابل مطالعه و بررسی زیاد است که در این مختصر نمی گنجد و فقط به چند نمونه آن در شیراز اکتفا می کنیم . نقشه هایی که کلا در مورد این کوشکها بکار گرفته شده یا چهار گوش و یا هشت گوش است . در باغ جهان نما و باغ نظر این عمارتها هشت گوش است . ورودی هر کدام در گوشه های آن قرار دارد . در وسط آن یک فضای هشت ضلعی که به چهار صفه راه دارد جای دارد .

پوششهای داخل عمارت باغ نظر بصورت بسیار زیبایی مقرنس بندی از انواع پتکانه شده و روی آن نقاشیهای بسیار نفیسی کشیده شده است .

در نقشه کوشک باغ دلگشا نیز از هشت ضلعی استفاده شده ولی در مجموع طرح کلی آن شکل خاصی دارد . ورودی آن در ضلع غربی در قسمتی که بصورت برجسته است قرار دارد . سپس وارد فضایی هشت ضلعی شده ، در اینجا نیز مثل عمارت قبل چهاردالان قرار گرفته است که یکی از آنها به ایوانی در ضلع جنوبی راه دارد . در دو گوشه ایوان دو اتاق در نظر گرفته شده است .

نقشه کوشک باغ ارم با آنچه تا بحال دیدیم کاملاً متفاوت است . برای وارد شدن به فضای اصلی با تالار بزرگ آن دو راه پله و راهرو در طرفین آن قرار گرفته و علاوه بر ارتباط به تالار ، ارتباط فضاهای کنار آن را نیز میسر می سازد . در مجموع نقشه آن چهار گوش کشیده است .

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

مهمترین مساله برای حیات بخشیدن به باغ ، رساندن آب از راهروهای دور دست به آنجا بوده که با اتفاق آب از طریق قنات‌ها این مساله را حل نموده اند . کاریز یا قنات یکی از روشهای بسیار قدیمی تهیه آب است که با کندن چاههای زیاد از دامنه کوهستان تا دشت و متصل کردن آنها به یکدیگر آب مورد نیاز حاصل شده و به صورت دائمی جریان پیدا می کند.

باستانی پاریزی درباره قناتهای بی شمار کشور و طریقه حفر آنها و اهمیتی که این قناتهای کهنسال دارند می نویسد :

ما...حدود سی و پنج هزار کیلومتر قنات زیرزمینی حفر کرده ایم ..همه اسمهای قنات آنقدر قدیم و دیرینه است که از عهد قوس باستان و هخامنشی بیشتر می رود ، همه پنج شش هزار ساله است و ...

به غیر از مساله انتقال آب از مکانهای دور دست رساندن این آب به کل باغ خود نیز مساله ای دیگر است که سازندگان باغها به خوبی ان را حل نموده اند .

آب قنات در جدولها و جویهای منظم قرار گرفته با گذر از نهر اصلی به مثابه رگ و شریان اصلی باغ به نحوی به نهرهای و جدولهای فرعی جریان پیدا می کند . این نوع روش آبیاری مسلما تاثیر گذار در طراحی باغ بوده است و یا به عبارت دیگر طراحی باغ بر اساس این امر صورت می گرفته است .

بر اساس گذر آب و تقسیم بندی باغچه ها و محورهای اصلی و فرعی بوجود آمده می توان تقسیم بندی در طرح باغها انجام داد . بطور مثال در باغ هفت تن شیراز محور اصلی در وسط باغ قرار می گیرد و باغچه ها و کرت ها در دو طرف آن و در دو راه دیگر در کنار دیوارهای خارجی قرار گرفته اند.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در باغ گلشن و باغ ارم در همین شهر محور اصلی یکی است و محورهای فرعی یا موازی یا عمود بر آن قرار دارند.

در باغ فین کاشان طرح باغ نقشه ایی شبیه به برج دارد و محور اصلی آن روبروی ورودی قرار دارد. آب از بالای باغ به سه شاخه شده، یکی در محور اصلی و دو شاخه عمود بر محور اصلی جریان پیدا می کند. در طرف چپ محور اصلی دو محور فرعی و در طرف راست آن یک محور دیگر قرار گرفته است. این چهار شاخه موازی بوسیله یک شاخه عمود دیگر به هم متصل می شوند و در مجموع باغ بافتی شطرنجی پیدا کرده است.

در حالیکه سازندگان سیستمی جالب را برای آبیاری کرت ها بوجود آورده اند، سعی کرده اند که به بهترین وجه نیز آب را نمایش دهند. به همین دلیل سطوح را طوری انتخاب می کردند که جریان آب بخوبی نمایش داده شود. پله پله کردن مسیر جریان ملایم آب و تند و پرسرو صدا کردن آن یکی از روشها بوده است.

در کف آب نماها و بیشتر جاهاییکه آب فرو می ریخت غالبا تخته سنگی با تراش سفید کبکی و با طرحهای مختلف کار می گذاشتند که موج آب را زیبا جلوه دهد.

آب نما به جویهایی گفته می شده که برای منظره دادن به آب و جبران خشکی مناطق مورد استفاده قرار می گرفت. عمق این جویها حدود سی سانتی متر و عرض آنها در حدود 80 سانتی متر بوده است. آب نماها فواره هایی داشته که در فواصلی آب را به داخل آب نما پرت می کرده اند. این قسمت معمولا سنگی بوده ولی در باغ فین از کاشی ساخته شده است. به فواره های بزرگ شرن یا شن می گفتند. از دیگر چیزهای ساخته شده برای جلوه دادن آب یکی از آب گردان و یکی هم آبشار سازی بوده است.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در هشت بهشت اصفهان آب از اشکوب ساختمان بر روی کاشی های طبقه هم کف می ریخته است . در دوره قاجاریه هم چنین آبشارهایی را می ساختند . در چشمه عمارت بهتر برای بالا بردن آب از مکینه استفاده می کردند .

در جلوی گوشک اصلی باغها معمولا یک استخر به شکل مربع یا مستطیل وجود داشته است . استخرهای گرد ، پیش از اسلام و اوایل اسلام معمولا بوده ولی بعدها بکار نمی فرتند . حوض بیضی شکل را هیچ وقت نمی ساختند و اعتقاد بر این بود که آب در حوض بضی زودتر گندیده می شود .

بعدها از این حوضها یک شکل هندسی منظم و ساده از شش ضلعی تا دوازده ضلعی به خود گرفته است . معمولا در اغلب جاها از شکل هشت ضلعی استفاده می کردند و یک نمونه حوض شش ضلعی در قسمت ورودی خانقاه بندرآباد یزد وجود دارد . دوازده ضلعی را بیشتر در استخرهای نسبتا بزرگ بکار می گرفتند .

حوضهای هشت ضلعی گاهی اوقات بصورت هشت ونیم هشت و نگینی و یا کشکولی ساخته می شده است .

از دوره قاجاریه از شکلهای بیگانه مثل شکلی صلیبی و بیضی در حوضها استفاده شده است . همچنین در بعضی از باغها مثل فین کاشان ، حوضخانه هایی ساخته اند . حوضخانه ها طرحهای مختلفی دارند و در شکلهای هشت گوش یا هشت ونیم و هشت و یا مربع کامل ساخته شده اند . همانطور که در ابتدا گفته شد سازندگان باغها مثل سایر هنرها پرهیز از بیهودگی داشته اند و به همین دلیل استفاده آنها از درخت و گل و گیاه منطبق داشته و هیچگاه بدون دلیل چیزی را نمی کاشتند .

در باغها در هر قسمت درختانی با عملکردهای متفاوتی می کاشتند .

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

بعضی از درختها برای ایجاد سایه بوده است. این درختان را پده یا بیاخ می گفتند مثل سرو ، کاج ، نارون ، افرا ، ارغوان و ...

از درختهای میوه دار از همه مهمتر درخت توت بوده است . دیگر درختان میوه دار سیب ، گلابی ، آلو ، آلوژرد ، درختهای هلو ، شفتالو و... بوده اند .
چون درخت هلو عمری محدود چند ساله دارد در فواصل درختهای هلو ، درختهای آلوسیاه و زرد می کاشتند .

درخت انجیر را معمولا در گوشه های باغ می کاشتند . درخت مو را در انواع مختلف مثل موی داربستی یا سواره ، موی پناه و موی خوابیده می کاشتند .

درختان یاد شده هر کدام محلی خاص خود را داشتند . در کنار دو جوی خیابانهای سراسری ، درختان سرو و کاج و شمشاد می نشانند . در زمینهای رسی و شور خاک ، که چنار خوب بار نمی آید درختان مثل تبریزی ، زبان گنجشک کبودار و سپیدار می کاشتند
پیرامون استخر را با درختان نارون ، افرا ، مورد ، بید ، شوریده بید و ارغوان می پوشاندند و در حاشیه خیابانهای معمولا نوبت برگی جای می گرفت.

کرنهای دو سوی خیابانهای باغ را که بیشتر به صورت چهار تخته آرایش می شده بانهای میوه پر می کردند . در کرت های دورتر و پیرامون باغ مو می کاشتند . خیابان کمربندی باغ و گوشه ها و در پناه دیوارها به انجیر ، سنجد و عناب اختصاص داشته است
در میان کرت ، بوته های بلند که چشم انداز ساختمان باغ را بپوشاند کاشته می شده است
گلها نیز نقش خاصی در باغها داشته اند ، اما از همه انواع آن استفاده نمی شده است . چند نوع گل بخاطر خاصیت هایشان بیشتر کاشته می شدند مثل:

گل سرخ یا گل محمدی برای گلاب دهی

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

گل آتشی ، گل زرد یا دور و گل مشکیزه یا مشکبجه که گلی است کوچک و ریز ، با عطری فوق العاده ، این گلها را در کنار درختان یا در پای درختها می کاشتنند .

پیازها و پیازچه ها ، مانند یاس یا یاس سفید را در داخل اتاقها در گلدان می کاشتنند. نسرتن گلهای درشت و پر گل می داد و بسیار چیزهای دیگر که می بایست مورد مطالعه و تحقیق قرار گیرند .

وجود چشمه سارها و رودها و کوههای پربرف و دره ها و دریاچه ها آب شیرین در کشوری مانند ایران اهمیت بسزایی دارد و این است که چشمه های پیرامون دشت تشنه کویر چون چشمه علی دامغان ، چشمه علی ری ، گوشه خمین چشمه های محلات و سمنان و فین کاشان همیشه در نظر مردم ایران محترم بوده و جنبه تقدس داشته و ایرانیان شاید نخستین کسانی باشند که با رنج فراوان هر جا می توانسته اند پیرامون چشمه ای شیرین گرد آیند . با کندن کهریزها و بستن بند ها و رود زن ها آب را از کوههای دوردست به دشت آورده ، یا سیلابهای سرکش را مهار کرده اند .

وجود تعداد زیادی کهریز و بند و بخشاب و جویهای آبرسانی در سراسر خاک ایران و سرزمینهاییکه پای ایرانی رسیده یا از فرهنگ ایرانی نصیبی داشته ایجاد می کند که درباره آن جداگانه بررسی شود . چون مرکز و ناف شهرها و آبادیهای ایران همیشه جای چشمه ها و کهریزها و بندهاست شایسته بود اندک یادی از آن بشود .

معماری باغ های ایرانی

ساخت باغ در کشور ما سابقه ای طولانی داشته و در تمام دورانها بخصوص دوره اسلامی مورد توجه بوده است . باغها در کل عملکردهای مختلفی داشته اند و در بعضی دورانهای باغهای عمومی برای گردش و تفریح اهالی ساخته می شوند . در دوره اسلامی نیز ایجاد باغها و درخت

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

زارها همچنان مورد علاقه ساکنان این سرزمین کهنسال بوده و علاوه بر باغهای بزرگ و با شکوه بیرون شهرها، چندین سده پدیده باغسازی در درون و پیرامون شهرها، خاص این سرزمین بوده است. در دین اسلام کاشتن درخت پسندیده و از بین بردن و قطع بيمورد آن نکوهیده شمرده شده و در این مورد احادیث و روایت فراوانی در دست است. از طرفی به دلیل اختلاف آب و هوایی مناطق مختلف ایران، بخصوص در مناطق گرمسیری باغ اهمیت ویژه ای پیدا می کند. این دو موضوع و مسایل دیگر باعث شدند که در این سرزمین درخت به عنوان عامل گیاهی و حیاتی مورد احترام اهالی قرار گیرد

باغهای ایرانی :

باغ ایرانی از قدیمی ترین و مهمترین باغ های جهان به شمار می روند. باغ ایرانی بیشتر حاکی از نیازهای روحی و کمتر متناسب با نیازهای آب قابل سنجش است. از زمان های قدیم بخش اساسی از زندگی ایران و معماری آن بوده در موجودیت آتشکده های بزرگ و تقویت نمادین آنها، سهم داشته است از زمان سومریان باغ، معبد و قصر سلطنتی را احاطه می کرد. زندگی در ایران به آب وابسته و در واقع آب عامل اصلی زندگی است. ایرانیان درخت را همراه با آب روان ترسمی کرده اند که مطلوبترین منظره در یک سرزمین خشک است. پس از آب درختان مهمترین نقش را در شکل گیری باغ ایرانی دارند. ایرانیان قدیم معتقد به فرشته مقدسی بودند به نام (اوروزا) که صدمه زدن به گل و گیاه موجب ناراحتی و خشم او می شد. ایرانیان بسیار پیشتر از سایر اقوام و ملل پی بردند که باغ سازی اساس کشاورزی است و نیکوترین شیوه های باغ سازی را هم از زمانهایی دیرین به دست آورده بودند. در دوران اسلامی، باغ های انبوهی کاخ را احاطه می کردند و از لحاظ معماری به صورت بخشی از آن در نظر گرفته می شد. به

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

صورتی که باغ تمامی جوانب اصلی بنا را به صورت قرینه فرا می گرفت . سراسر محوطه به قطعات مستطیلی تقسیم می شد که از میان آنها جوی های کوچکی می گذشت . این باغ ها به پیروی از پیشینیان ایرانی ساخته می شوند از همان سده های نخستین هجری ، باغ سازی به شیوه ایرانی به فراسوی مرزهای می رود و به مرور زمان گستره خود را وسیع تر می کند . شیوه باغ سازی در کشورهای شرقی از باغ سازی ایران الهام گرفته است ، در این اسلام کاشتن درخت پسندیده و از بین بردن و قطع بی مورد آن نکوهیده شمرده شده و در این مورد احادیث و روایات فراوانی در دست است .

مقدمه ای بر پیشینه تاریخی باغ ایرانی :

شعر و ادب هنرهای تزئینی ایرانی خواه از زمان هخامنشیان و خواه از زمان سامانیان و دوره اسلامی ، همیشه سرشار از احترام و علاقه به طبیعت است . در باغ - این طبیعت از پیش اندیشیده - راه به انسان و طبیعت در نهایت هماهنگی است . باغ به کمک اشکال منظم هندسی رابطه میان طبیعت و دنیای درونی تصور می شود . باغ مفهوم عرفانی و مذهبی طبیعت و نظم جهان را منعکس و مفاهیم فضاها را مطرح می کند . قرآن کریم در آیه های متعددی ، خوشی های بهشت را توصیف می کند و شادی و لذت عمیق کسانی را که به خدای خویش ایمان آوردند و سرانجام آرامش ، برکت و آسایش یافتند و برای همیشه در باغهایی جای گرفتند که آب از زیر آنها جاری است . در سایه های خنک و برای همیشه ، اراسته به چشمه های سرشار ، باغ ایرانی نه تنها جای امن و آرام که در عین حال جایی است برای تفکر آرام یا مذاکرات فلسفی . جایی است برای تأمل و تحقیق ، جایی که روح خسته آدمی می تواند تازه شود و

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آرامش یابد و منظره‌هایی تازه بر او مشکوف گردد. نیلوفر آبی در سراسر اعصار و در تمامی آسیا یک نماد مقدس آسمانی بود. آرایش معماری در سراسر اعصار، منحصر به گل و گیاه بوده و می‌باشد. تعریف و واژه شناسی: باغ ایرانی آن گونه که از ایده و تعریف آن بر می‌آید گذشته از فضایی عملکردی که مردمان در آن دمی بیاسایند و تفرج کنند، خود مفهومی نقش بسته بر سرزمین و برآمده از فرهنگ و شکل گرفته در آداب و رسوم مردمان است. باغهایمان در گذشته از اندیشه‌های شکل گیریشان، دورنمایی از آرمانهای انسان ایرانی اند، چه به آنگاه که با حفظ تقدیس آب را چنان در باغ میگرداندند تا باغشان نیز نماد تفکر و اندیشه و عناصر هستی بخششان گردد و چه زمانی که بیش از همیشه باغ را تمثیلی از بهشت برین می دانستند و تمنای جاودانگی را در باغ تجربه می کردند. واژه باغ معادل پردیس است که از کلمه «پایری د آزا» (به معنی محوطه محصور و مدور باغ) از بوستان ریشه گرفته است که معرب آن «فردوس» است. باغ ایرانی به عنوان گونه‌ای از معماری برون گرای ایرانی در منطق و اصول شکل گیری فضا ارتباطی نزدیک با معماری درون گرا (حیاط دار) دارد. اصول باغ ایرانی از عقاید اسلامی نیز متأثر است. واژه پردیس به همان باغهای پیرامون خانه‌ها گفته می‌شده است. علامه دهخدا درباره معنی واژه پردیس می‌نویسد: پردیس لغتی است ماخوذ از زبان مادی به معنی باغ و بوسان که این واژه در پهلوی، پالیز شده و در فارسی دری هم به کار رفته است. باغ هم واژه ای فارسی که در پهلوی هم به همین شکل به کار رفته است. در وصف بهشت، آیات و احادیث زیادی وجود دارد به طوری که در آن تصویر باغهایی زیبا و بس بزرگ با درختان تنومند و آبشارهایی دلپذیر و کاخهای شکوهمند با ستونها و سقف‌هایی بلند به دست می‌دهد و این بهشت دارای حوض بزرگی است و نهرهای زیادی در آن جاری است. آیات دیگری نیز در وصف بهشت آمده که گاهی آن را فردوس یا جنت نامیده‌اند در یک مورد نیز بهشت، ارم

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

نامیده شده و آن بهشتی است که روی زمین ایجاد شده بود. به همین جهت همواره باغ‌های زیادی در ایران با نام‌های باغ ارم - باغ رضوان - باغ فردوس - باغ مینو و باغ جنت وجود دارد که مفاهیم همگی آنها کنایه از بهشت است. مرحوم دکتر محمد کریم پرنیا، باغ ایرانی را به پیوند فرخنده زیبایی و سودمندی می‌نامد. عناصر باغ ایرانی: عناصر اصلی که شامل چهار عنصر (زمین، آب، گیاه و فضا) هستند وقتی در منظومه فکری معماری ایرانی و با چهارچوب مفهوم و ایده باغ در کنار هم قرار می‌گیرند (باغ) را شکل می‌بخشند. در رابطه با زمین که یکی از عناصر اصلی باغ است به جزء شکل موقعیت‌های کلی، عوامل ویژگی‌های دیگری همچون جنس خاک شیب و اختلاق سطح، قابلیت آبیاری و حاصلخیزی نیز اهمیت دارد. باغ ایرانی ممکن است در یک سطح با شیب ملایم و یا زیاد ساخته شود و در صورت قرارگیری در زمینی با شیب زیاد، معمولاً شکل باغ تحت تأثیر شکل زمین قرار گرفته و در چند سطح ساخته می‌شود. در این حالت امکان ایجاد آبشهره آبشار میسر خواهد بود. آب نیز که از عناصر اصلی باغ ایرانی است دست کم از سه جنبه مفهومی، کارکردی و زیباشناختی در باغ حضور دارد. در بیشتر موارد قنات‌ها و یا چشمه‌ها منبع اصلی تأمین آب باغ بوده‌اند و در بسیاری از موارد میزان آب و نحوه مدیریت و تقسیم آن در گذشته که معمولاً نیز بسیار دقیق صورت می‌پذیرفته تعیین‌کننده مساحت باغ بوده است. علاقه وافر ایرانیان در به کارگیری آب در باغ باعث شده تا آنها آب را به شیوه‌های گوناگون در باغ به حرکت در آورده و بر زیبایی و لطافت آن بیفزایند. گیاهان در باغ ایرانی گذشته از جنس و گونه از نظر محل قرارگیری، طرح کاشت زیبایی و سودمندی بسیار قابل ملاحظه است. گیاهان در باغ ایرانی با اهداف متفاوتی از جمله سایه اندازی، محصول دهی و تزئین باغ و ... به کار می‌روند و از آنجا که سودمندی یکی از اصلی‌ترین ویژگی‌های باغ سازی ایرانی است با بیشترین حجم گیاهان باغ، درختان میوه و پس از آن

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

درختان سایه افکن تشکیل می دادند. به همین نسبت گیاهان تزئینی به میزان کمتری در باغ به چشم می آیند و آخرین حلقه از عناصر چهار گانه باغ ایرانی فضا یا فضای معمارانه است. در باغ ایرانی بناها (فضای بسته) و فضای باز با هم تلفیق گردیده و جدای از یکدیگر نیستند و حتی شاهد آنیم که آب نیز حضور و جریان خود را در میانه بناها اعلام می نماید. در میان عناصر چهار گانه ای که باغ را شکل می بخشد (فضا) عنصری معمارانه است که وظیفه دراد تا محیطی انسانی را ایجاد کند. در تقسیم بندی و بر اساس مقیاس می توان فضاهای باغ را به گروه هایی همچون فضاهایی اصلی مانند سر درخانه ، کوشک ، شاه نشین و یا بالاخانه و فضاهای فرعی که مجموعه فضاهایی کم اهمیت تر باغ همچون حمام ، فضاهای جنبی ، خلوتها و ... را شامل می گردند تقسیم کرد. فضاهای اصلی در هماهنگی با ساختار هندسی همواره در نقاط مهمی که هندسه باغ مشخص می نماید قرار می گیرند. از نظر ویژگی های کالبدی نیز می توان فضاهای باغ را تقسیم بندی کرد. این تقسیم بندی مبتنی بر فضاهای باز ، نیمه باز و بسته بوده و بر اساس آن می توان ساختار فضایی و کالبدی باغ را باز شناخت و در عین حال به این دلیل که بسیاری از تغییرات که در طول زمان در فضا باغ حادث می گردد حاصل تغییرات جانبی و جداره های باغ است ، روند توسعه و سیر تکامل فضایی - کالبدی آن را مورد بررسی دقیق تر قرار داد. هندسه ، ساختار و نظام : مهمترین ویژگی و شاخصه باغ ایرانی فضای به غایت هندسی ، منظم وار و از پیش طراحی آنهاست. این شالوده هندسی در انتزاع مفاهیم ، مبانی و عناصر شکل دهنده باغ و نحوه ترکیب این عناصر و اجزاء که در نهایت به ارائه شکل کلی آن می انجامد نقش دارد. از سوی دیگر مجموعه ای از نظامها را نیز می توان باز شناخت که در شکل گیری باغ مؤثرند. این نظامها اساس فکری ، آداب طراحی و نحوه زندگی و حیات مردمان تا رویش های نظم بخشی به فضاها را شامل می گردند. هندسه و ساختار : طرح باغ ایرانی براساس توجه و کاربرد خاص

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

مربع ترکیب کلی و اجزا آن استوار است و این خصیصه شخصیت متمایز باغ ایرانی را تشکیل می دهد. تأثیر گذاری هندسه در باغ ایرانی که در پیوند فضاهای بسته و باز شکل می گیرد در تمامی عرصه ها به چشم می خورد. ساختارهای هندسی در باغ و تناسبات کلی، حصارها، محورهای اصلی و فرعی، ردیف درختکاری، جویهای آب و نحوه حضور و عبور آب و به طور کلی به هندسه مسلط در باغ می پردازد. ساختار کالبدی باغ ایرانی: محیط بیرونی باغ عمدتاً به شکل مربع کامل یا مستطیل است و با دیوار نسبتاً مرتفعی محصور است. ارتفاع دیوارها با توجه به جنبه های ایمنی و عوامل اقلیمی در هر محل متفاوت است. دیوار فضای باغ را به طور کامل مشخص از محیط پیرامون جدا می کند. دیوار بر جدایی دو عرصه فضای بیرون فضای درون باغ تأکید میکند. درختانی که در حاشیه دیوار باغ به تبع هندسه آن کاشته می شود نیز همگی همسو با هندسه دیوار باغ بوده و بر نقش آن به عنوان یک چارچوب می افزاید. فضای کلی درونی به ما تبعیت از ساختار هندسی و با خطوط عمود بر هم به فضاهای جزئی تر تقسیم می شود که این دو محور فضای باغ را به 4 قسمت تقسیم می کند. یکی از دلایلی که از مربع یا مستطیل در طرح باغ استفاده می شود بحث جاری شدن آب در جاهای باغ و حرکت در چهار جهت است هر بخش از باغ که به شکل مربع یا مستطیل است به مربع های کوچک تقسیم می شود. در هر راس این شبکه مربعی یک درخت که عمر طولانی تری دارد کاشته می شود و در این شبکه هر مربع به مربعهای کوچکتر تقسیم و در هر راس درختان با عمر متوسط و به همین ترتیب درختان با عمر کوتاه در راس مربعهای میان آن ها کاشته می شود. این نظم هندسی به قدری دقیق است که با نگاه کردن به هر طرف ردیفهای منظم درختان دیده می شود و امکان نورگیری منظم همه درختان فراهم می شود، تا ناگهان قسمت اعظمی از باغ خالی از درخت نشود. جلوه باغ در فرهنگ ایران: باغ مفهومی نقش بسته بر سرزمین و برآمده از

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

فرهنگ و شکل گرفته در آداب و رسوم مردمان است. دور از ذهن نیست اگر تصور کنیم که باغهایمان نیز گذشته از اندیشه های شکل گیریشان، دورنمایی از آرمانهای انسان ایرانی اند. چنانچه با حفظ تقدیس، آب را چنان در باغ می گرداندند تا باغشان نماد فکر و اندیشه و عناصر هستی بخششان گردد و چه به زمانی که بیش از همیشه باغ را تمثیلی از بهشت برین می دانستند و تمنای جاودانگی را در باغ تجربه می کردند. باغ در حوزه فرهنگی بیش از هر چیز در ادبیات و شعر پارسی، معماری و هنرهای ایرانی به چشم می خورد. از این روست که باغ در شعر فارسی از دیرباز اهمیت و جایگاه خاص خود را داشته است. نقش باغ در هنرهای وابسته به معماری همچون کاشیکاری و تزئینات دیگر به عیان می توان دید. چنانچه در صنایع و هنرهای دستی نیز این حضور همیشگی و جاودانه بوده است و تأثیر عمیق باغ بر مهمترین هنرها همچون مینیاتور باغ در فضا سازی این از نقاشی ها تأثیر عمیق خود را بر جای گذاشته است. در مبحث جلوه باغ در هنر و فرهنگ ایرانی نباید از اندیشه ها و منظومه های فکری ایرانیان و نیز شناخت جامعه، مردمان، اقوام و عام و خاص ایرانی غافل شد و شایسته است تا آن جلوه و آن حضور را بیش از هر کجا در ساختارهای فکری، فرهنگی و اجتماعی ایرانیان جستجو کرد. کیفیت فضایی باغ ایرانی: ساختار هندسی دقیق کالبد باغ ایرانی را تعریف می کند و این ساختار هندسی موجب پیدایش کیفیتهای فضایی خاص در باغ می شود از سویی وجود چشم انداز اصلی به شکل مستقیم و کشیده در محور طولی باغ و کاشتن درختان بلند در دو طرف آن نقش اساسی در ایجاد پرسپکتیوی دارد که باغ را طولانی تر جلوه گر می سازد. از سوی دیگر شیب طبیعی که در اکثر باغهای ایرانی مورد استفاده قرار گرفته موقعیت مناسبی را برای قرار گیری کوشک در نقطه مرتفع باغ فراهم ساخته است. از نظر بینایی انسان وقتی در نقطه کم ارتفاع قرار گیرد فاصله خود را تا نقطه مرتفع کمتر و احساس می کند تا زمانی که همان فاصله از نقطه بلند می نگرد

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

همین تفاوت زاویه دید انسان در جهت بالاتر و یا پایین تر از خط افق باعث می شود که کوشک از سوی سر در ورودی باغ نزدیک به نظر آید و بیننده را به حرکت به سوی آن و طی این مسافت به ظاهر کوتاه ترغیب کند و هنگامی که از کوشک به باغ می نگرد این فاصله طولانی تر به نظر آمده و وسعت بیشتری به باغ می بخشد مانند باغ شاهزاده در ماهان کرمان . یکی از ویژگی های معماری در باغ ایرانی تلفیق بنا و باغ است و آن گاه آنچنان به هم آمیخته اند که نمی توان احساس کرد که کجا باغ سازی خاتمه یافته و کجا آغاز شده است. عنصر مهمی مانند آب که در جویها جریان دارد مسیر خود وارد کوشک شده و به طور نمایی در معرض مشاهده قرار می گیرد و سپس از آن خارج می شود عبور مسیر جریان آب از داخل بنای کوشک و امتداد یافتن آن در فضای باغ چنان هنرمندانه فضای بیرون و درون را به هم وصل میکند که هیچ انفصالی میان این دو حس نمی شود و انتقال صدا از فضای خارج به داخل نیز این حس را تشدید می کند . در احداث باغهای ایرانی که غالباً در دامنه تپه ها قرار دارند اصول مستقیم هندسی و ردیفها و زاویه های منظم رعایت می شود. در محوطه سازی آنها تقسیمات متقاطع و صلیب وار انجام گرفته و جویها و حوضها در وسط آنها ساخته می شود . وجود جویهایی متقاطعی که باغ را به چهار قسمت تقسیم می کند به صورت یک کیفیت عرفانی در آمده بر اساس افکار بسیار قدیمی آسیا در تصور عالم موجود و تقسیم آن بر چهار منطقه که معمولاً چهار رودخانه بزرگ آنها را از هم جدا می کند . اصلی ترین عاملی که همواره به باغهای ایرانی حیات بخشیده آب جاری بوده که در چهار باغ ها و جویبارها و جویهای کم شیب و مارپیچ به حرکت در آمده و منظره و هوای باغ را دلپذیر می کرده اند است براساس ویژگی های اکولوژیکی در کشور ما که بیشتر مناطق آن خشک و کم آب است برای ایجاد محیطی آرام و خنک چاره ای جز احداث جویهای آب در طول تمام باغ نمی باشد که معمولاً در تقاطعها این

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

جویها به حوضچه ها تبدیل می گردند . این جویها غالباً از حوض خانه عمارت باغ آغاز و در فاصله های منظم با استفاده از شیب طبیعی زمین با تکرار آبشارها به داخل حوضچه ها روان می گردد . آبنماها بیشتر در مقابل عمارت باغ احداث می گردد و معمولاً بعد اصلی آن در جهت طول ساختمان و به شکل های مستطیل و مربع - چند ضلعی و بیضی است . گاهی در داخل عمارت های باغهای قدیمی هم آبنما ساخته می شود . که اصطلاحاً به آن حوض خانه می گویند . باغهای ایرانی را می توان در یک تقسیم بندی کلی از لحاظ طرح به 2 دسته تقسیم کرد : باغهایی که دو محور موازی اصلی دارند و کوچه باغهای فرعی این دو محور با زاویه 90 درجه قطع می کنند مانند باغ دلگشا در شیراز . باغهایی که دو ، سه ، یا چهار محور مضاعف و موازی دارند و در مرکز باغ از یکدیگر می گذرند مانند باغ جهان نما و باغ سلطان آباد در شیراز . جایگاه باغ در شهر ایرانی : شهرهای ایرانی همواره پذیرای حضور باغ در اشکال گوناگون خود بوده اند و در هر کجا بسته به محیط اقلیم و فرهنگ شکل خاصی را پذیرفته است . شکل گیری شهرهای تاریخی ایران و رشد و توسعه آنها با توجه به ژرف به بحث باغ و باغ سازی چه در رابطه ساختاری میان باغ و شهر و چه در استفاده از باغ و عناصر مهم باغ سازی در پیکره شهر صورت پذیرفته است . باغهای ایرانی اکثراً در مناطق گرم و خشک و کم آب ساخته شده و دلیل احداث آنها در چنین مناطقی وجود چشمه های طبیعی و یا کاریز است . برای ایجاد باغ در صورت وجود آب که اصل اساسی می باشد دو اصل دیگر هم در همه نواحی ایران مورد توجه بوده است : زمین شیب دار برای تسهیل آبیاری باغ 2 . خاک حاصلخیز و بارور شکل باغ در ایران از دیرباز تا کنون با چگونگی طبیعت و هوا و میزان آب تناسب کامل داشته است . گاه برای احداث باغی در زمین مناسب از نقاط دور دست آبی را که با ایجاد کاریزی به دست می آورده اند در جدولها و جویهای منظم به آن باغها می رسانده اند . در نتیجه همواره کوشش می

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

شود که از آب بیشترین بهره به دست آید و در واقع اهمیت آب در باغهای ایرانی بیش از هر عامل دیگری است و طرح باغها به صورت تقریباً یکنواخت و همانند در بیشتر شهرهای ایران دیده می شود که تابع و متناسب با همین نیاز است جدول بندی و جوی سازی منظم باغهای ما خود دلیل جلوگیری از هدر رفتن آب است و می توان گفت چگونگی آبیاری و لزوم جلوگیری از هدر رفتن آب طرح باغها را تعیین می کند و این طرحها اکثراً به شکل مستطیل و دارای دو خیابان اصلی به صورت صلیب و برای آبیاری سایر قسمتهای جوی های آب در وسط و یا طرفین این خیابانها ساخته می شود . یکی از شیوه های باغی ، باغ در زمینهای مسطح و بیشتر در پیرامون مظهر قنات احداث می شود و انگیزه آن کار این است که جریان دائمی کاریز در مسیر خود برای رسیدن به زمینهای زراعتی درختان را نیز سیراب سازند و نوع دیگر باغی که در دامنه کوه احداث می گردد و ساختمان آن در بالاترین نقطه باغ و زمین آن به صورت همه پلکانی است و آبشارهای از هر طبقه دیگر سرازیر است . باغ ایرانی همواره با دیواری محصور است که هم خلوت گاهی برای آرامش و گوشه نشینی و هم حفاظتی برای تأمین امنیت باشد . در باغهای ایرانی ، فاصله میان محورها موازی معمولاً تخته زمینی است که در بعضی جاها برای کاشت گیاهان چهار فصل استفاده می شود و به آن کرت می گویند و در بعضی دیگر در صورتی که زمین شیب دار باشد مانند باغ شاهزاده در ماهان به ایجاد آب نما و آبشار اختصاص می یابد . در میان کرت ، بوته های بلند که چشم انداز ساختمان باغ را بپوشاند کاشته نمی شده است . کرت‌های دو سوی خیابانهای باغ را که بیشتر به صورت چهارتخته آرایش می شود ، با نهال های میوه پر می کردند و در چند باغچه آن ، سبزیکاری و گاهی سیفی کاری می کردند .

آب در باغ های ایرانی

نقش آب در معماری

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

نقش آب در شکل گیری نخستین زیستگاه های انسانی پاسخی است به یک نیاز زیستی. اما وقتی فراتر از یک نیاز، خانه سازی و بنای مجموعه های مسکونی بار فرهنگی می گیرد، معماری پدید می آید و آب در زندگی انسان جایگاه هنری پیدا می کند و از خلاقیت هنرمندان و معماران مایه می گیرد. درک مفهوم آب در معماری همان درک معماری آب است. درک قوانین فیزیکی رفتار آب، احساسات ما در مقابل کنش و واکنش آب و مهمتر از همه نقش و تمثیل و ارتباط آن با زندگی انسان ها است. آب استعاره ای متناقض است و به همراه خاک، آتش و هوا، عناصر چهارگانه تشکیل دهنده جهان هستی به شمار رفته است. آب یکی از عناصر طبیعی به شمار می رود که ماهیتی تغییر ناپذیر دارد. هرچاکه ظاهر می شود، کاربرد آن باید منعکس کننده برداشت طراحان و سازندگان از طبیعت باشد. دسترسی به منابع آب از دیرباز به عنوان یکی از مهم ترین عوامل موثر در مکان یابی شهری مورد توجه بوده است. بررسی کلی جغرافیایی شهرهای ایران به خوبی وابستگی میان زندگی شهری و دسترسی به منابع آب را نشان می دهد. فلات ایران به دلیل تنوع اقلیمی و چشم انداز محیط طبیعی در همه جا از منابع آب سطحی مطمئن برخوردار نیست، زیرا همان طور که آب های سطحی زمین، چون دریا و رودخانه و دریاچه در معماری و به وجود آمدن آن نقش دارد، در بسیاری از مناطق که از این منابع سطحی به دور هستند، نیاز مردم از راه منابع زیرزمینی، چون قنات و چاه ها حاصل می شود..

ساحل رودخانه ها بستر پیدایش و رشد بیشتر فرهنگ های کهن جهان است. در ایران نیز هر جا رودخانه ای جاری بوده، به سرعت و شتاب فرهنگی افزوده است و خود نیز در درون فرهنگ جا باز کرده است. و باید گفت آب در گذشته های بسیار دور باعث به وجود آمدن مراکز حیاتی و روش اقتصادی و شهرنشینی بوده است.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

پیش از ظهور اسلام، در ایران، معماری در کنار آب و دردامن طبیعت بدون آنکه آن را مخدوش سازد، حضور خود را اعلام می کند و نقش آب بیشتر نقش تجردی است. نیایش گاه ها و معابد و آتشکده ها در کنار آب و در نهایت احترام به وجود آب شکل گرفت. گویی آب گذزگاه انسان برای ورود به دنیای دیگر بود. آب نقش معنوی خود را در معماری ایران نشان داد، به گونه ای که گردش آب نمایش تجردی آب در طبیعت است و تمام جوهر و خواص آب به صورت مجرد که ظاهرا جنبه نمایشی پیدا کرده و در نیایش آب منظور بوده است.

پس رودخانه ها و چشمه ها و دریاچه ها دارای جایگاه آیینی و اعتقادی بودند. این جایگاه به خودی خود شکل نمی گرفت. ساخت و وجود بنای مکان ها بود که باورها و افسانه ها و آداب و رسومات را متجلی می ساخت. آب هایی که از دهانه سراب های بزرگ از دل کوه و درون غار و از میان سنگ و خاک بیرون می زند و روی زمین جاری می شوند، چشمه های کوچک و بزرگی هستند که از میان سنگ و صخره می جوشند و در ساخت بناهایی که در اطراف آنها ساخته می شود نقش مهمی دارند. و در اینجا می بینیم که دو عامل آب و صخره در امر احداث بناهای بوجود آمده نیز مدخلیت دارند. پس همانطور که آب در ساخت باغ نقش دارد، باغ نیز در به وجود آمدن شهر نقش خود را ایفا می کند. تحولات مربوط به شهرها و رابطه ساختار میان باغ و شهر آن چنان است که می توان از سویی باغ را شهر و شهر را باغ نامید و از سوی دیگر باغ را به مثابه کارگاه طرح اندازی شهز تلقی کرد که نمونه این مطلب را می توان در گفتار <کلاریخد>، سیاح دوره تیموری بیان کرد که رابطه ساختاری میان باغ شهر در آن شهر موقت که درازای سراپرده ها و خرگاه ها و خیمه هارا به روشنی بازسازی کرده است.

نمونه دیگر این باغ شهر را در اصفهان می توان دید و چهارباغ و کوچه هایی که در جهات مختلف آن امتداد داشت و این یکی از اصول طرح اندازی شهری بود.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در ایران باستان، معماری به سوی آب حرکت می کند و در کنار آن آرام می گیرد. ولی در دوره اسلامی آب در معماری حالت کاربردی پیدا می کند و معماران آگاهانه سعی می کنند تا به طبیعت تسلط یافته و آن را به نظم بکشانند و باشناخت قوانین فیزیکی و رفتار آب و درک نقش و تمثیل و ارتباط آن با انسان آب را به درون معماری بکشانند. آب در شکل های هندسی در اکثر بناها متجلی می شود و به نوعی مرکزیت وحدت معماری در آب شکل می گیرد. حرکت پرموج آن در مفاهیم مذهبی و ادبی هنری در فرهنگ ما جاری می شود. به این ترتیب آن چنان در ساخت و ترکیب بناهای ما وارد می شود که عملانی توان آن را از شکل ساخته شده جدا دانست. آب در مرکز کوشک ها و باغها و غیره ظاهر می شود. در مناطق کویری، آب کمیاب و زندگی بخش سبب شکل گیری معماری آب انبارها و پایاب ها و رباط ها و یخچال ها می شود. و به گونه ای دیگر خود را نشان می دهد.

آب در باغ و کوشک، نهرها و آب نماها و جویبار و حوض و استخر و فواره ها را به وجود می آورد و هر کلام از اینها نمایانگر تسلط انسان به طبیعت است. تا تمام اینها را در کنار خود به نمایش بگذارد. آب در معماری حوض ها به عنوان سمبل آب را کد استفاده می شود و به اشکال هندسی منظم، عامل تکمیل کننده بنا می شود.

حوض های جلو بناها مکمل معماری شده و مانند آینه آنها را در خود منعکس می کند. حوض هایی که در معماری مساجد شاهد هستیم نیز غیر از نقش تطهیر، جنبه نمادین پیدا کرده و آب هم نماد زندگی و هم نماد مرگ را به وجود آورده است. و انسان را هم از نظر جسمی پاک می کند و هم از نظر روحی و به طور کلی اینجاست که درک مفهوم آب در معماری همان درک معماری آب است.

نقش آب در معماری ایران باستان

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در ایران باستان آب پیام آور روشنایی و پاکی به شمار می‌رفت و از ارزش زیادی برخوردار بود. شاید به علت اینکه ایران کشوری کم‌آب بوده، این مایع حیاتی بین ایشان قدر و منزلتی والا داشته است. آب در نزد ایرانیان نه تنها برای رفع نیازها مورد استفاده قرار می‌گرفته، بلکه از لحاظ معنوی و روحی نیز تاثیر بسیاری داشته است. آب با قابلیت‌های مختلف خود مانند حیات، تازگی، درخشندگی، پاکیزگی، رونق و رواج روشنایی، سکون و آرامش و تحرک، احساس‌های متفاوت در روح و روان انسان گذارده است. به همین دلیل همواره در مکان‌هایی که ساخته دست بشر هستند، به صورت‌های مختلف برای خود جا باز کرده است.

این مساله در رابطه با مکان‌هایی مانند پارک یا باغ بیشتر چشمگیر است. زیرا عنصر آب به عنوان یکی از زیباترین زمینه‌های دید و یکی از موارد تکمیلی فضای سبز مورد استفاده قرار می‌گیرد. البته در این مکان‌ها وجود آب برای پاکیزگی محل و آبیاری درختان و گل‌ها یا استفاده برای سرویس‌های بهداشتی، ضروری و پراهمیت است.

در سده‌های گذشته ایرانیان باغ‌ها را بیشتر در زمین‌های شیب‌دار احداث می‌کردند و با ایجاد پلکان در مسیر آب، جریان ملایم آب، تند و پرسر و صدا می‌شد. اصلی‌ترین عاملی که همواره به باغ‌های ایرانی حیات می‌بخشید، آب جاری بود که در چهارباغ‌ها، جویبارها و جوی‌های کم‌شیب و مارپیچی به حرکت در می‌آمد و هوای باغ را مطبوع و دلپذیر می‌ساخت. در باغ‌های تزئینی که به حوض‌ها می‌پیوست، جدول‌ها معمولا با سنگ و آجر ساخته می‌شد. در کف آب‌نماها و بیشتر جاهایی که آب در جریان بود، اغلب تخته سنگی با تراش سفیدرنگ یا با طرح‌های مختلف کار می‌گذاشتند که به موج آب، جلوه زیبایی دهد. باغ‌های قدیمی ایران اغلب در مناطق گرم و خشک و کم‌آب ساخته شده‌اند و دلیل احداث آنها در چنین مناطقی، وجود چشمه‌های طبیعی و یا کاریز است.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

وسعت هر باغ بستگی به حجم و مقدار آب موجود برای آبیاری آن دارد. باغ‌های شهرهای خشک و کویری به علت گرمی هوا در تابستان، همواره اهمیت خاصی داشته‌اند که از آن جمله باغ‌های کاشان را می‌توان نام برد. باغ فین کاشان که از باغ‌های معروف دوره صفویه، زنده، قاجاریه و هم‌چنین زمان ما است به علت وفور آب چشمه سلیمانی و حوض و استخر و فواره‌های فراوان و درختان کهنسال و عمارت‌های تاریخی، همواره جزو معرف‌ترین و پرجاذبه‌ترین باغ‌های کشور ما بوده است.

در باغ‌های ایرانی، برای ایجاد محیطی آرام، خنک و پرسایه، چاره‌ای جز احداث جوی‌های آب در طول تمام باغ نبوده است و معمولاً این جوی‌ها در تقاطع‌ها به حوضچه تبدیل می‌شدند. آب از جوی‌ها که اغلب از حوضخانه عمارت باغ آغاز و در فاصله‌های منظم با استفاده از شیب طبیعی زمین با تکرار آبشارها به داخل حوضچه‌ها روان می‌شد.

آب‌نما که از ضروری‌ترین عناصر ایجاد باغ محسوب می‌شد، بیشتر در مقابل عمارت باغ احداث می‌شد و بعد اصلی آن در جهت طول ساختمان و به شکل‌های مستطیل، مربع، چند ضلعی و دایره بود. گاهی در داخل عمارت‌های باغ‌های قدیمی نیز آب‌نما ساخته می‌شد که در اصطلاح به آن محل، حوضخانه می‌گفتند. ساکنان باغ در روزهای گرم تابستان، به ویژه هنگام نیمروز، در کنار آب‌نما به آسایش می‌پرداختند.

آب و روانشناسی

انسان مجموعه‌ای است پیچیده از روح و ذهن و جسم. همان‌گونه که جسم آدمی به غذا نیازمند است، ذهن و روح او نیز طالب عناصری است که به او آرامش ببخشد. در جامعه شهری که ساختمان‌های بلند و خیابان‌ها و زندگی ماشینی همه جا را احاطه کرده است، جلوه‌های زیبایی و هنر، بهترین پناه برای روح خسته و آرامش‌طلب آدمی است. امروزه در شهرها شاهد عناصری با

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

بافت سخت مثل بتن و ... به جای عناصر طبیعی (پوشش گیاهی) هستیم. لذا باید با به کارگیری عناصری که بافت نرم دارند، گوشه عزلت و زیبایی فراهم کرد تا به روان انسان آرامش بخشید. این مکان‌ها می‌توانند پارک‌ها و باغ‌های شهری باشند. آب یکی از این عناصر به شمار می‌رود و چه در حالت سکون و چه در حالت حرکت نوازش‌دهنده روح انسان است. حرکت و موسیقی آب، در جلوه‌گری بیشتر فضای سبز نقشی در خور توجه دارد. می‌توان آب را به صورت جویبار و چشمه برای نقاط آرام و بی‌سر و صدا و به صورت آبخار و فواره‌های بزرگ برای نقاط پرازدحام و شلوغ طراحی کرد.

آب و انعکاس سطح آب ساکن

با انعکاس نور مانند آینه عمل می‌کند و پدیده‌های اطراف خود را با چرخش 180 درجه نمایش می‌دهد، هم‌چنین انعکاس پوشش گیاهی در آب و تابش نور خورشید روی گیاهان آبرزی موجود روی آب، تصویر زیبایی برای بیننده به وجود می‌آورد. آب در حال حرکت نیز منعکس‌کننده امواج نور در فضاست؛ مانند نوری که از یک جویبار روان روی برگ درختان منعکس می‌شود.

آب و تاثیر آن در کاهش درجه حرارت و افزایش رطوبت: آب در پارک‌ها و باغ‌ها به هر یک از صور مختلف، خود به نحوی در متعادل کردن درجه حرارت هوا، تامین رطوبت نسبی برای گیاهان و ایجاد طراوت، موثر است. مجموعه این عوامل از یکنواختی و خشکی محیط می‌کاهد.

طراحی آب در سبک‌های مختلف:

جذابیت آب از دیگر عناصر موجود در پارک بیشتر است. آب‌نما عنصری است که اگر در پارک‌ها خوب و کامل طراحی شود. ترکیب مناسبی ایجاد می‌نماید و اگر به طور صحیح مورد

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

استفاده قرار نگیرد. باعث ضایع شدن شیوه طراحی خواهد شد. برای احتراز از بروز چنین مشکلاتی باید با احتیاط عمل کرد. آب‌نماها را می‌توان به دو صورت منظم یا غیرمنظم طراحی کرد.

منظم (Formal) _ منظور از طراحی منظم، دادن شکل کاملاً هندسی به آب‌نماها و آبراهه‌هاست. این نوع آب‌نماها وقتی در یک چشم‌انداز که به شیوه منظم طراحی شده است، قرار گیرند، بهترین نمای خود را نشان می‌دهند. اشکال به حالت قرینه و کلاسیک به کار می‌روند. چشمه‌ها و مجسمه‌ها شکل مشخصی دارند و مواد به کار رفته، سنگ و بتن‌های صاف و منظم است. البته از فایبرگلاس هم در اندازه‌های دلخواه و به فرم منظم می‌توان استفاده کرد. آب‌نماهای منظم وقتی که دارای لبه برجسته باشند، جذابیت بیشتری دارند. چرا که نشستن روی لبه برجسته استخر جالب است و از طرفی برای کودکان امنیت دارد. در باغ‌ها و پارک‌های کوچک شهری، بهتر است که آب‌نما به شیوه منظم طراحی شود

غیرمنظم (Informal) - آب‌نماهای غیرمنظم می‌تواند از اجسام قالب‌ریزی شده و ظروف با اشکال غیرهندسی و خیالی و یا سنتی ساخته یا به فرم آزاد با پیروی از آبگیرهای طبیعی طراحی شود. در این صورت آب‌نماها دارای گوشه‌های راست و دیوارهای عمودی و حاشیه‌های منظم و دست‌ساز نیستند. یا دست کم در ظاهر این طور به نظر می‌آیند. برای ساخت آنها، بیشتر از سنگ و خاک و گیاهان بومی استفاده می‌شود. برای ایجاد آب‌نماهای طبیعی باید فضای کافی وجود داشته باشد. پس از مشخص شدن سبک طراحی پارک، مساحت و فرم استفاده از آب (جاری - ساکن) تعیین می‌شود. وسعت کل آب بستگی به مساحت پارک و شرایط اقلیمی منطقه دارد. در مناطقی که آب و هوای خشک دارند، باید پرش آب (فواره، آبشار) بیشتر باشد. در صورتی که برای آب و هوای مرطوب، ریزش و پرش آب حتی‌الامکان باید کمتر شود. در

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

مناطقى مثل تهران بهتر است حدود 25 درصد از مساحت كل پارک به آب و آب‌نماها اختصاص داده شود. برحسب شرایط، توپوگرافی زمین و هدف‌هایی که از ایجاد آب‌نما وجود دارد، اشکال مختلفی از آن ساخته می‌شود. شکل و تعیین محل آب‌نما خود بستگی به موقعیت زمین و هماهنگی با دیگر عوامل باغ، هم‌چنین سلیقه و ابتکار طراح دارد.

استخر

استخر شنا در باغ‌های خصوصی احداث می‌شود و در پارک‌های عمومی، استخرها نقش آب‌نما را دارند و در بعضی موارد، برای بازی از آنها استفاده می‌شود. مانند استفاده از قایق‌های موتوری و پایی. این گونه استخرها در اوایل قرن بیستم به شکل مستطیل، بیضی یا به اشکال هندسی منظم ساخته می‌شدند. در قرن حاضر، در طرح این گونه استخرها تجدیدنظرهایی شده و اشکال هندسی نامنظم با خصوصیات بهاشتی بیشتر، تزیینات نوری و تولید امواج در آب، تفنن خاصی را به همراه آورده است. به طور کلی عمق استخرها برحسب موارد استفاده و سن استفاده‌کنندگان، متغیر است. برای احداث استخر ابتدا مکان مناسبی در نظر گرفته می‌شود. این مکان باید از هر نظر برای بازدیدکنندگان جاذبه داشته باشد. علاوه بر آن روباز و آفتابگیر و حتی المقدور کم‌شیب باشد.

آب‌نما

حوضچه‌ها یا حوض‌های کم‌عمق که اغلب در آنها فواره‌های متعدد و چراغ‌های رنگین تعبیه می‌شود به آب‌نما معروف هستند. عمق آنها تا 60 سانتی‌متر است و برحسب شکل و فرم طراحی شده، با مصالح ساختمانی مختلف ساخته می‌شوند. گاهی در کناره آنها از لکه‌های گل‌کاری یا

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

جعبه‌های گل استفاده می‌کنند. می‌توان در داخل یا کنار آلاچیق‌ها آب نماهای کوچکی احداث کرد.

چشمه

با استفاده از خصوصیات طبیعی، چشمه‌هایی را در پارک‌ها و باغ‌هایی که به شیوه طبیعی و کلاسیک احداث شده‌اند، طراحی می‌کنند. ایجاد چشمه‌های کوچک به طور مصنوعی به نحوی به لطافت و زیبایی فضای پارک می‌افزاید. در صورت امکان مسیر و حرکت آب را به صورت کانال‌های زیرزمینی درمی‌آورند تا از یک نقطه به صورت مظهر ظاهر شود. حوضچه کوچکی نیز در کنار مظهر ایجاد می‌کنند تا حالت طبیعی به چشمه بدهند. چشمه‌ها را باید با توجه به انواع طبیعی آن، با جریان تند یا ملایم، با در نظر گرفتن وضع توپوگرافی زمین با سرعت کم یا زیاد آب طراحی کرد.

برکه

برکه‌ها یا باغچه‌های آبی احداث برکه بر تلطیف هوای پارک و زیبایی آن بسیار موثر است. به اشکال منظم و غیرمنظم با اعماق مختلف در نزدیکی منطقه جنگل کاری، در وسط پارک یا در کنار سطوح گل کاری وسیع ساخته می‌شود. برای این منظور در قطعه موردنظر خاک برداری‌هایی با اعماق مختلف و اشکال نزدیک به حالت طبیعی انجام می‌دهند. برای تامین آب برکه از کانال‌هایی آب را به آن وارد می‌کنند که این کانال‌ها می‌توانند جنبه تزئینی داشته باشند و به صورت آبشار و جویبار طراحی شوند. در برکه‌ها ضمن اینکه آب راکد است

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

متحرک هم هست تا گیاهان از موهبت طبیعی ساخته شده به دست بشر برخوردار شوند. گیاهانی که در داخل یا نزدیک برکه کاشته می‌شوند باید با خطوط و گل‌های تزئینی منطقه هماهنگی داشته باشند. گیاهان آبرزی، با اشکال متنوع و رنگ سبز برگ‌های خود، مناظر زنده‌ای به باغچه‌های آبی داده و به آن حالت طبیعی می‌دهند. مهم‌ترین خاصیتی که گیاهان آبرزی در باغچه‌های آبی دارند، تولید اکسیژن و افزایش رطوبت هواست که در خنک کردن هوای منطقه نقش مهمی دارد. گیاهانی نظیر آلاله آبی و نیلوفر آبی با برگ‌های خود سطح آب را می‌پوشانند و ایجاد سایه می‌کنند که به خودی خود باعث می‌شود آب در فصل تابستان زود گرم نشود.

آبشار و جویبار

آبشارها و جویبارهای طبیعی همیشه برای مردم جذابیت خاصی داشته‌اند. امروز طراحان توانسته‌اند با الهام از زیبایی‌های طبیعی و از جمله آبشارها و جویبارها، در پارک‌ها و باغ‌ها گوشه‌هایی از طبیعت را تا حد امکان بیافرینند. ارزش وجودی آنها به جنبه‌های زیبایی‌شناسی آنها محدود نمی‌شود، بلکه در تلطیف هوا و مطبوع ساختن فضا موثرند. جویبار را می‌توان طوری طراحی کرد که دو عمل آبیاری و حرکت آب هم‌زمان انجام شود.

فواره‌ها

فواره تنها نمایشی از زیبایی آب نیست، بلکه در روزهای خشک و گرم تابستان، رطوبت هوا را افزایش می‌دهد و فضای دلپذیری فراهم می‌سازد. خلاف تصور همگان، فواره‌ها الزاماً مصرف‌کننده آب نیستند. می‌توان به وسیله یک پمپ شناور، آب استخر یا حوضچه را به گردش درآورد. فواره‌ها به سه گروه اصلی تقسیم می‌شوند:

1- فواره‌های پرتابی (Spray)

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

2- فواره‌های ریزشی (Spill)

3- فواره‌های جهنده (Splash).

در مناطقی که در معرض وزش باد قرار دارند، استفاده از فواره‌های کوتاه و نیرومند مناسب‌تر است. ارتفاع فواره‌ها نباید بیش از فاصله منبع فواره تا لبه استخر باشد. بر پایه یک قانون تجربی، قطر استخر یا حوضچه آب، باید دست کم دو برابر ارتفاع آب فواره باشد. اگر سر فواره‌ها پایین‌تر از سطح آب تعبیه شود، زیبایی بیشتری دارد. مگر اینکه از اشکال و مجسمه‌های خاصی برای ایجاد فواره استفاده شود. برای نمایش فواره‌ها در شب از چراغ‌هایی در زیر محل ریزش آب استفاده می‌کنند که بایستی با اصول نورپردازی در آب مطابقت داشته باشد. تابش نور از پایین به بالا و تنظیم میزان آن، باعث انعکاس حرکات آب در محوطه اطراف و روی شاخ و برگ گیاهان می‌شود و زیبایی خاصی به محیط می‌بخشد. در صورت وجود گیاهان آبی یا ماهی در استخر، باید در نصب فواره‌ها دقت شود. برای نیلوفرهای آبی تلاطم سنگین آب مضر خواهد بود. اما اکسیژن فراوان حاصل از آب فواره‌های بلند برای ماهی‌ها مفید و مطلوب است. استفاده از آب در طراحی معماری امروز ایران

عناصر باغ ایرانی

این عناصر که شامل چهار عنصر (زمین)، (آب)، (گیاه) و (فضا) هستند وقتی در منظومه فکری معماری ایرانی و با چهارچوب مفهوم و ایده باغ در کنار هم قرار می‌گیرند (باغ) را شکل می‌بخشند. در این مسیر عناصر دیگری نیز ممکن است در شکل‌گیری باغ مورد استفاده قرار گیرند که یا عناصری فرعی به شمار می‌آیند و یا بخشهایی جزئی و جلوه‌هایی از حضور عناصر اصلی باغ اند.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در مورد زمین که یکی از عناصر اصلی باغ است به جز شکل و موقعیت کلی، عوامل و ویژگی‌های دیگری همچون جنس خاک، شیب و اختلاف سطح، قابلیت آبیاری و حاصلخیزی نیز اهمیت دارد. بعنوان مثال یکی از علل اصلی احداث باغ در زمینهای شیبدار که نمونه‌های آن زیاد بچشم می‌خورد، امکان حرکت آب در میان باغ به شکل طبیعی است. باغ ایرانی ممکن است در یک سطح با شیب ملایم و یا زیاد ساخته شود و در صورت قرارگیری در زمینی با شیب زیاد، معمولاً شکل باغ تحت تأثیر شکل زمین قرار گرفته و در چند سطح ساخته می‌شود. در این حالت امکان ایجاد آبشزه و آبشار میسر خواهد بود.

آب نیز از عناصر اصلی باغ ایرانی است و دست کم از سه جنبه مفهومی، کارکردی و زیباشناختی در باغ حضور دارد. این جنبه‌ها در مباحثی همچون نحوه حضور آب در باغ و چگونگی گردش و حرکت آن، منابع تأمین آب و آبیاری باغ براحثی قابل پیگیری هستند. در بیشتر موارد قناتها و یا چشمه‌ها منبع اصلی تأمین آب باغ بوده‌اند و در بسیاری از موارد میزان آب و نحوه مدیریت و تقسیم آن در گذشته که معمولاً نیز بسیار دقیق صورت می‌پذیرفته، تعیین کننده مساحت باغ بوده است. طریقه آبیاری باغ‌ها که خود در ارتباط مستقیم با شکل و نوع زمین بوده در باغ ایرانی و شکل آن قابل توجه و بررسی است و البته با توجه به کمبود آب در بیشتر نقاط سرزمین ایران و همچنین قداست و احترامی که آب همواره در گذشته از آن برخوردار بوده و علاقه وافر ایرانیان در بکارگیری آب در باغ باعث شده تا آنها آب را به شیوه‌های گوناگون در باغ به حرکت آورده و بر زیبایی و لطافت آن بیفزایند.

گیاهان در باغ ایرانی گذشته از جنس و گونه، از نظر محل قرارگیری، طرح کاشت، زیبایی و سودمندی بسیار قابل ملاحظه هستند و حتی در حفاظت باغ در مقابل عوامل طبیعی مخرب نقش ایفا می‌کنند. گیاهان در باغ ایرانی با اهداف متفاوتی از جمله سایه اندازی، محصول دهی و

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

تزئین باغ و ... بکار می‌روند و از آنجا که سودمندی یکی از اصلی‌ترین ویژگی‌های باغ‌سازی ایرانی است، بیشترین حجم گیاهان باغ، درختان میوه و پس از آن درختان سایه افکن تشکیل می‌دادند، به همین نسبت گیاهان تزئینی به میزان کمتری در باغ به چشم می‌آیند.

آخرین حلقه از عناصر چهارگانه باغ ایرانی فضا یا فضای معمارانه است که با ارائه تعریفی از باغ، هر آنچه مربوط به آن می‌شود را به نظم معمارانه خود در می‌آورد و عرصه‌ها و بخشهای داخل و بیرون باغ را شکل می‌بخشد. در این ارتباط بناها، محوطه سازی‌ها، فضای داخلی باغ، عناصر تزئینی و ارتباط آب و گیاه و زمین با بناها نیز مد نظر قرار می‌گیرند. در باغ ایرانی بناها (فضاهای بسته) و فضای باز باغ باهم تلفیق گردیده و جدای از یکدیگر نیستند و حتی شاهد آنیم که آب نیز حضور و جریان خود را در میانه بناها اعلام می‌نماید.

چنانچه پیشتر نیز عنوان گردید عناصر فرعی باغ بیشتر شامل عناصری می‌گردند که جلوه‌هایی از حضور عناصر اصلی باغ‌اند و در هر کدام از عناصر اصلی می‌توان این جلوه‌ها و عناصر فرعی را همچون عناصر تزئینی، استخرها، حوضها و ... دنبال کرد.

آشنایی با معروفترین باغ‌های ایرانی

آشنایی با باغ‌های اشرف‌البلاد

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

شهر اشرف‌البلاد را شاه عباس اول در سال 1021 هـ. ق (1612 م)، در کنار سواحل دریای

خزر در دامنه رشته کوه‌های البرز احداث کرد .

مجموعه باغهای اشرف از 6 باغ متصل به یکدیگر که با دیواره‌های سنگی از هم جدا می‌شدند،

احداث شده است.

این باغها شامل باغ و عمارت چهل ستون، باغ چشمه و باغ تپه در جنوب شرقی چهل ستون،

باغهای خلوت، باغ شمال و باغ صاحب‌الزمان در غرب چهلستون (که در حال حاضر از آن باغها

اثری دیده نمی‌شود) است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

هر یک از این باغها محل اقامت زمستانی شاه عباس اول و هر کدام دارای عملکرد خاصی

مانند: حرم سرا، تشریفات، تفریح، شکارگاه و... بود.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

همچنین علاوه بر این باغها 2 باغ دیگر در دوره صفویه ساخته شد: باغ صفی آباد که در آن رصدخانه وجود داشت و استخر عباس آباد که برای شکار مورد استفاده قرار می گرفت.

آشنایی با باغ اکبریه

باغ اکبریه بیرجند در انتهای خیابان معلم، روستای اکبریه، واقع در استان خراسان جنوبی قرار گرفته است .

این باغ با وسعتی در حدود 45069 متر مربع با شماره 2326 در 20 خردادماه سال 1378 هـ ش در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

این باغ در بستری کوهستانی واقع شده و متشکل از 2 بنا است که قدیمی ترین آن ساختمانی متعلق به حشمت لدوله پدر ابراهیم شوکت الملک که تاریخ احداث آن به اواخر دوره زندیه و اوایل دوره قاجاریه (1300_1364 هـ. ق) بر می گردد. بنای دیگری که در این مجموعه واقع است ساختمان تشریفات می باشد که توسط شوکت الملک بنیان شده است.

این باغ به عنوان محل سکونت، پذیرایی و انجام امور دیوانی مورد استفاده قرار می گرفت به طوری که در لهجه محلی به (کلاته سرکار امیر) شهرت یافت.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

بعد از درگذشت ابراهیم خان شوکت الملک، پسر وی اسدالله علم وزیر دربار شاه از این باغ بعنوان محل سکونت در برخی از ایام سال استفاده می کرد. بنای مزبور بوسیله علم وقف آستان قدس رضوی شد و در سال 1371 در اختیار سازمان میراث فرهنگی قرار گرفت.

ساخت این مجموعه از اوایل دوره قاجار تا اواخر آن دوره و در چند مرحله انجام شده است. این مجموعه شامل چند عمارت است که قدیمی ترین آن مربوط به عمارت حشمت الملک در منتهی الیه شرقی، که شامل دو طبقه است می باشد. طبقه همکف که دارای دو دالان و راهرو نسبتاً طویل است و ارتباط میان سه بخش مهم مجموعه، یعنی باغ اصلی، باغ جنوبی و اصطبل را برقرار می کند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

عمارت مرکزی در جهت غربی و با عملکرد تشریفات و پذیرایی از مهمانان که تقریباً به عنوان هسته مرکزی باغ به حساب می‌آید از تزیینات و چشم‌انداز بسیار عالی برخوردار است. این کوشک در دو طبقه ساخته شده است که دارای تزیینات منبت، مشبک و نیز ارسی با شیشه‌های رنگی، تزیینات گچی با طرح‌های اسلیمی و هندسی می‌باشد.

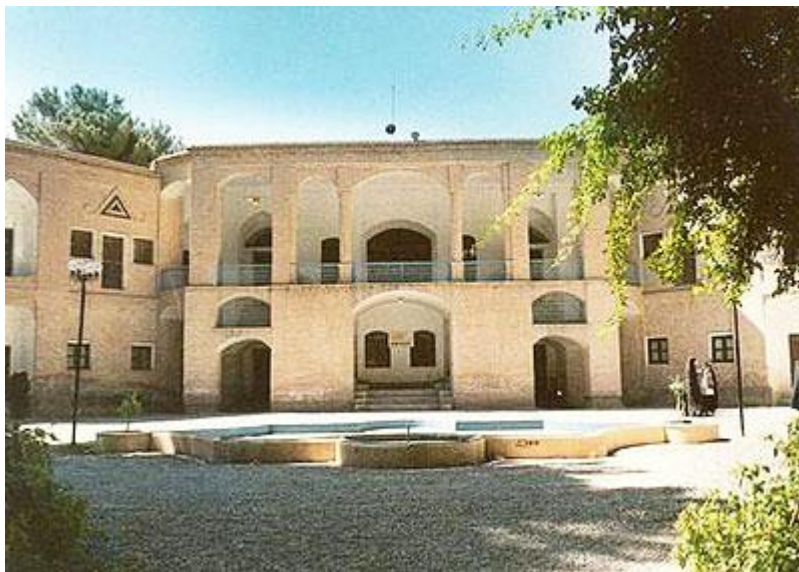

وجود درختان بلند قامت کاج در دو طرف خیابان و نیز خیابانهای منتهی به خیابان اصلی عمارت مرکزی بر زیبایی و طراوت باغ و نمای آن افزوده است. باغ جنوبی واقع در جهت جنوبی و

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

کوچکتر از باغ شمالی است. این باغ بوسیله فضاهایی چون فضاهای خدماتی، عمارت مرکزی و دیواره غربی اصطبل احاطه شده است. یکی از عناصر مهم، استخر نسبتاً بزرگ با طرح مربع است که بخش عمده فضای باغ را به خود اختصاص داده است. استخر در وسط دارای سکویی مربع شکل است.

درختان موجود در این باغ شامل کاج، انار و توت می باشد و گوشه هایی از باغ گلهای تاج خروس به چشم می خورد. از جبهه جنوبی این باغ ورودی به روستای اکبریه تعبیه شده است. هم اکنون بخش های مختلف این باغ و عمارت مورد استفاده اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری خراسان جنوبی است. بخش احداث شده در اوایل دوره قاجار، به عنوان کتابخانه و دانشکده هنر دانشگاه بیرجند فعال است.

از بخش مرکزی که در دوره قاجار احداث شده به عنوان موزه باستان شناسی و مردم شناسی استفاده می شود. بخش ساخته شده در دوره پهلوی کاربری اداری دارد و بالاخره دیگر بخش ها به سفره خانه و چایخانه سنتی اختصاص یافته است.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آشنایی با باغ ارم

این باغ در جبهه شمال غربی، خارج از شهر شیراز در استان فارس و در دامنه کوه آسیاب سه تایی قرار داشته و در حدود 2-3 کیلومتر تا کوه معروف بابا کوهی، در شهر شیراز فاصله دارد .

اطراف آن بیابان و رودخانه و سنگلاخ بوده، با گسترش شهرنشینی در جبهه غربی، به تدریج این باغ در داخل بافت شهری قرار گرفته. در حال حاضر در انتهای خیابان ارم و در تقاطع بلوار شرقی - غربی و بلوار شمالی - جنوبی جام جم و آسیاب سه تایی، باغ ارم قرار گرفته است. این باغ به مناسبت عمارت و باغ بزرگی که در گذشته توسط شداد بن عاد پادشاه عربستان جنوبی به رقابت با بهشت ساخته شده، به باغ ارم مشهور گردیده است.

تاریخ ساخت این باغ را به دوره سلجوقیان نسبت داده‌اند چرا که در آن زمان، باغ تخت و چند باغ دیگر توسط اتابک قراجه حکمران فارس - که از سوی سنجر شاه سلجوقی به حکومت

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

فارس منصوب شده بود، احداث شد و احتمال می‌رود ایجاد این باغ به درخواست وی و در آن زمان بوده است.

در اواخر سلسله زندیه، بیش از 75 سال این باغ در تصاحب سران ایل قشقایی بود، بنای اولیه عمارت باغ ارم توسط جانی خان قشقایی اولین ایلخان قشقایی و پسرش محمدقلی خان و در زمان فتحعلیشاه قاجار احداث شده است. معماری بنا نیز توسط شخصی به نام حاج محمد حسن که از معماران معروف بود، صورت گرفته است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در زمان ناصرالدین شاه قاجار، میرزا حسن علی خان نصیرالملک، آن باغ را خریداری و عمارت فعلی موجود در باغ را به جای عمارت ایلخانی بنا نمود، اما تزئینات ناتمام باغ پس از فوت حسنعلی خان در سال 1311 توسط ابوالقاسم خان نصیرالملک پایان یافت.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

باغ ارم پس از فوت ابوالقاسم خان نصیرالملک به پسرش عبدالله قوامی رسید و بعد از مدتی دوباره یکی از خوانین ایل قشقایی به نام محمد ناصر خان آن را خرید. سپس به مالکیت دولت درآمد و به دانشگاه شیراز واگذار شد. در سال های 50-1345 هـ. ش این باغ زیر نظر مسئولین دانشگاه شیراز تعمیر شده و زمین وسیعی نیز در حاشیه بلوار ارم و بلوار آسیاب سه تایی به آن افزوده شد و در سال 1353 به شماره 1013 در فهرست آثار ملی به ثبت رسید و در سال 1358 به وسیله سازمان میراث فرهنگی مرمت گردید.

هم اکنون این باغ به عنوان باغ گیاهشناسی مورد استفاده قرار گرفته و در اختیار دانشگاه شیراز می باشد. در سه دهه پیش قسمتهایی در سمت غربی باغ از جمله اراضی دهی موسوم به «کوشک» به مساحت باغ افزوده شده است. در این زمان مساحت کل باغ ارم نزدیک 110380 متر مربع است.

زمین باغ بشکل مربع مستطیل بسیار وسیعی است که جهت شیب آن از غرب به سوی شرق است و مجموعه عمارت اصلی و اندرون در قسمت مغرب و در بلندی چشم گیری قرار دارد. به سبب

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

شیب زیاد زمین در قسمتهایی از خیابانهای اصلی و دیگر خیابانهای باغ پله‌هایی ایجاد نموده‌اند و این پستی و بلندی زمین بر زیبایی فضای باغ بسی افزوده است.

امروزه، کوشک اصلی، هسته مرکزی باغ و متشکل از سه طبقه است که در پیشانی عمارت، هلالی‌هایی وجود دارد که معروف به سنتوری است و دارای سه مجلس بزرگ و دو مجلس کوچک کاشیکاری با کاشی‌های لعابدار رنگی است. به روی این هلالیها تصاویری از ناصرالدین شاه قاجار، داستانهایی از فردوسی و نظامی و ادبیات کهن فارسی و قصه‌های مذهبی کاشیکاری شده است. طبقه زیرین دارای حوض خانه ای برای استراحت در روزهای گرم تابستان است. نهر آب مستقیماً از این تالار می‌گذرد و در سر راه خود قبل از اینکه به حوض بزرگی فرو ریزد استخر را پر می‌کند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در جلوی عمارت اصلی که مشرف بر باغ است، استخر بزرگی است که تصویر عمارت در آن نمایان می‌شود. مساحت این استخر سیصد و سی و پنج متر مربع است و محیط آن را هجده قطعه سنگ بزرگ و یکپارچه تشکیل می‌دهد.

آب روان و زلالی که از نهر اعظم است پس از گردش در حوضچه حوضخانه وارد جویهای اطراف استخر می‌شود و سپس در جوی عریض خیابان اصلی و جویبارهای دیگر در خیابانهای

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

باغ و اطراف باغچه‌ها روان می‌گردد. قسمت عمده‌ی آبی که این باغ را مشروب می‌سازد مانند بیشتر باغهای شیراز از نهر اعظم است. این نهر به جدول‌های متعدد تقسیم می‌گردد، از آن جمله جدول میری می‌باشد که یک پنجم از نهر اعظم است. باغ ارم از جدول میری مشروب می‌گردد.

علاوه بر این، دو حلقه چاه عمیق در باغ حفر گردیده که آب مورد نیاز بوسیله پمپ تأمین شده و با استفاده از لوله کشی به مصرف آبیاری گل‌های باغ می‌رسد. از آب لوله‌کشی شهر نیز برای آشامیدن و مصارف عمارات استفاده می‌گردد.

پوشش گیاهی باغ را می‌توان به 2 دسته درختان غیر مثمر و درختان مثمر تقسیم کرد:

1. درختان غیر مثمر باغ عبارتند از: سرو ناز (بلندترین سرو ناز این باغ که قریب 35 متر بلندی

آن است، بلندترین سرو ناز شیراز است)، کاج، افرا، ارغوان، بید مجنون، سیاه بید، زبان

گنجشک، بید مشک، سپیدار، و اکالیپتوس.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

2. درختان مثمر باغ عبارتند از: انار، ازگیل، نارنج، خرمالو، گردو، زردآلو، بادام، سیب، به و گلابی. محصول اصلی درختان میوه‌دار باغ در درجه اول انار است و در درجه دوم می‌توان مرکبات را به حساب آورد. درختان مرکبات باغ ارم در ردیف سایر نارنجستانها و باغهای مرکبات شیراز است .

آشنایی با باغ دلگشا

این باغ در جبهه شمال شرقی و در سمت جنوب تنگ آب خان و نزدیک آرامگاه سعدی و در بستری کوهستانی واقع شده است .

سابقه آبادانی و وجود این باغ نه تنها به پیش از دوره سلسله‌های آل اینجو و آل مظفر می‌رسد بلکه تا پیش از اسلام یعنی دوره حکومت ساسانیان، به دلیل همجواری با مظهر کاریزی کهن و استقرار در حریم قلعه بسیار قدیمی مشهور به کهن‌دژ بوده که بقایای آن تا نیم سده پیش بر فراز کوه مقابل قرار داشت، قطعی است.

این باغ در دشت زیر پای این قلعه و در نزدیکی مظهر کاریز سعدی که آب‌گازاران هم نامیده می‌شود واقع شده است، آب قنات سعدی از گذشته تا کنون باغ دلگشا و چند باغ دیگر و کشتزارهای اطراف را مشروب می‌سازد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در دوره تسلط تیمور گورکانی در فارس، این باغ و مجموعه باغها در نهایت آبادانی بوده و پس از دیدن این باغ، در سمرقند باغی بزرگ به همین شیوه به نام دلگشا احداث نمود. این باغ در دوره صفویه از باغهای مشهور به شمار می‌رفته و در دوره افشاریه همچنان آباد و احتمالاً مدتی در تملک میرزا محمد کلانتر فارس بوده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

این باغ با مساحتی بالغ بر 7/5 هکتار به شماره 912 در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است. ورودی باغ رو به جنوب، با عمارتی کرسی دار و ایوان دو ستونه به سمت جنوب و در سه طبقه در مرکز، که اطراف آن چهار خیابان است که به حصار اطراف باغ ختم می‌گردد، در طبقه اول عمارت، یک هشتی وسیع با چهار شاه نشین و حوض بزرگ هشت گوشه با کاشی آبی که لبه‌های آن قطعات سنگهای سرخ فام حجاری شده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

خیابان اصلی از مدخل در ورودی تا حوض جلو عمارت امتداد یافته، در طرفین این خیابان دو باغچه از انواع مرکبات دیده می‌شود. در سمت (شرق و غرب) عمارت دو خیابان و در سمت شمالی ساختمان از شمال به جنوب یک خیابان، که در دو سوی این خیابانها درختان کاج و سرو کاشته شده است و بقیه پوشش گیاهی باغ را درختان نارنج، نخل و گردو) و بخش عمده آن را مرکبات تشکیل می‌دهد. حوضی بزرگ در سمت جنوبی ساختمان در جلو ایوان دو ستونه وجود دارد که لبه‌ها و پاشویه آن قطعات سنگ سرخ فام است و در وسط حوض یک گلدان سنگی بزرگ نصب گردیده که سابقا در آن درخت سرو بسیار زیبایی بود، که متأسفانه خشک شده و امروزه اثری از آن نیست.

حدود نیم قرن پیش این باغ در تملک خورشید کلاه لقاءالدوله دختر قوام الملوک بود که با شوهر خود ناظم‌الملک در آنجا می‌زیست، تا اینکه چندین سال قبل از ورثه قوام خریداری گردید و در حال حاضر در تملک دولت می‌باشد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در سمت شمال باغ، باغچه کوچکی است که به علت احداث خیابان‌هایی در اطراف باغ، از ضلع شمالی، جدا شده است که این باغچه به نام باغ طاووس خوانده می‌شود و فاقد عمارت است، ولی دارای درختان کهنسال سرو، کاج و نخل می‌باشد که بین آنها را درختان نارنج پوشانده است.

آشنایی با باغ فین

شهر کاشان در حاشیه کویر در فاصله 220 کیلومتری جنوب شهر تهران و 86 کیلومتری جنوب شهر قم در استان اصفهان واقع است .

ناحیه‌ای که باغ فین در آن قرار گرفته است، به نام فین کوچک معروف بوده و موقعیت آن در جنوب غربی شهر کاشان می‌باشد. باغ تاریخی فین در منتهی‌الیه جنوب شرقی جاده فین (خیابان امیرکبیر) در شهر کاشان و در مجاورت مظهر چشمه تاریخی سلیمان قرار گرفته است.

باغشاه فین از گونه باغ قلعه‌های ایرانی است که به دلایل خاص خود بدین گونه و با چنین نظامی شکل گرفته است. چشمه سلیمانیه در جنوب باغ فین قرار گرفته است، آب آن زلال و دارای املاح زیادی است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آب چشمه فین به واسطه کیفیت‌های خاص خود مانند صافی و پاکی و روشنایی کم نظیر
و همچنین کیفیت ثابت و تغییر ناپذیرش همواره مشهور و ضرب المثل بوده است. این چشمه از
بن صخره‌ایی به نام کوه دندانان و شکاف تخته سنگهای معدن گچ و آهک در شش کیلومتری
غرب کاشان از زمین می‌جوشد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

نظام کاشت باغ فین شامل درختان مثمر، از جمله انجیر، توت، انار، بید، بید مشک، به، گوجه سبز، گلابی و زردآلو و همچنین گونه‌های تزیینی همچون سنجد زینتی می‌شد. بخش دیگری از گیاهان باغ را گل‌ها و گیاهان تزیینی تشکیل می‌دادند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

عمده‌ترین بخش از گیاهان که در شکل بخشیدن به نظام گیاهان در باغ تأثیر به‌سزایی دارد مرتبط با درختان سایه‌گستر باغ است که عمده آن را درختان سرو تشکیل می‌دهند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

همچنین درختانی همچون چنار و سپیدار و بید نیز در این بخش به چشم می‌خورد.

تعداد درختان نظام‌ساز باغ: شامل 579 اصله درخت سرو، 11 اصله درخت چنار و 2 اصله

درخت سپیدار است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آشنایی با باغچه جوق

باغچه جوق ماکو در فاصله 6 کیلومتری ماکو و حدود 2 کیلومتری از سمت غرب جاده اصلی بازرگان و در روستایی به نام باغچه جوق در استان آذربایجان شرقی واقع شده است .

کاخ تاریخی وبا شکوه باغچه جوق ماکو در باغی به وسعت حدود 11 هکتار در اواخر دوره قاجار به دستور اقبال السلطنه ماکویی، یکی از سرداران مظفرالدین شاه و از حکام مقتدر آن دوره (1313-1324 هجری قمری) با 2500 متر مربع زیر بنا در باغی زیبا که دارای انواع درختان میوه و گلها (بوته‌های بزرگ رز و ...) و درختان زینتی (افاقیا، تبریزی و...) و چشمه‌ای زلال می‌باشد، ساخته شد و تأثیر شگرفی از سبک معماری روسیه آن زمان پذیرفته است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در سال 1353 هجری قمری، ساختمان باغچه جوق از وراثت سردار ماکویی توسط دولت خریداری شد و پس از انجام برخی تعمیرات ضروری، این مجموعه از سال 1364 برای بازدید عموم به عنوان کاخ موزه آماده گردید و در تیرماه سال 1375 ه. ش. در فهرست آثار ملی ایران به شماره 1739 به ثبت رسید و از سال 1382 تا 1383 محوطه، عمارتها و فضاهای خدماتی آن مرمت و بازسازی شد.

این باغ از نمونه‌های منحصر به فرد باغسازی در ایران محسوب می‌شود. زیرا از یکسو دوران شکل‌گیری آن به دوران قاجار باز می‌گردد و هم به لحاظ موقعیت قرارگیری در منتهی‌الیه محدوده‌های جغرافیایی ایران و در خط تماس با دیگر فرهنگها واقع شده بود. این دو عامل در شکل‌گیری این باغ تأثیر به‌سزایی داشته است.

این باغ در بستری کوهستانی و به عنوان یک باغ کوهپایه‌ای مطرح می‌شود، که جبهه غربی و جنوبی آن منتهی به دامنه کوه با صفای «چرکین» و چشمه‌ای به نام «کلیسه» منتهی شده و در

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

میان باغ میوه واقع شده است و با دو حصار، از یک سو تکیه بر کوه و از سوی دیگر مشرف بر درهٔ ماکو است.

این باغ دارای انواع درختان میوه همچون زردآلو، انجیر، توت، گردو، به، گیلاس، آلو، فندق، گلابی، بادام و سیب است که درختان زردآلو بخش اعظم درختان را به خود اختصاص داده‌اند. گونه‌های گیاهی دیگری نظیر اقاچیا، تبریزی و بوته‌های بزرگ رز نیز به شکلی پراکنده در سطح باغ دیده می‌شوند.

چنین به نظر می‌رسد که درختان در گذشته به طور منظم کاشته شده بودند و محورهایی را تعریف می‌نموده‌اند ولی با گذشت زمان، بسیاری از آنها از بین رفته و شکل کاشت منظم آنها دگرگون شده است.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آبیاری باغ به شکل غرق آبی انجام می‌شده و از چشمه آبی که در یک کیلومتری بالا دست باغچه وجود دارد، استفاده می‌شده است. تا پیش از سال 1356 خورشیدی، آب چشمه یک هفته در اختیار باغ و یک هفته در اختیار روستا بوده است ولی هم‌اینک به دلیل خشکسالی، این آب به طور کامل توسط روستاییان مصرف می‌شود.

در حال حاضر آب مورد نیاز آبیاری باغ، تنها از آب برف‌های ذوب شده کوهستان و بارندگی‌ها و آبهای فصلی و پس از اتمام آب کوهها از مازاد آب روستا تأمین می‌شود. به همین دلیل استخر ذخیره آبی در غرب عمارت سنگی به منظور جمع‌آوری آبهای طبیعی وجود دارد.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آشنایی با باغ چشمه بلقیس چرام

باغ چشمه بلقیس در استان کهگیلویه و بویراحمد، در دشتی هموار معروف به شهرک قلعه کره شهبازی از توابع بخش چرام و در 9 کیلومتری شرق چرام و یک کیلومتری روستای شهرک در میان تپه ماهورها و کوهها واقع شده است .

این باغ از شمال به جاده چرام - گچساران، از جنوب به اراضی کشاورزی، از غرب به باغ جهاد کشاورزی (باغ عمران) و از شرق به اراضی کشاورزی و کوههای همجوار محدود می شود. چندین نهر فصلی و دائمی در این دشت جریان دارد و محصولات غلات چون گندم، جو و برنج در این منطقه کشت می شود] . استان کهگیلویه و بویر احمد]

این بنا به گفته اهل منطقه توسط زنی به نام بلقیس حدود اواخر دوره ساسانی و اوایل دوره اسلامی احداث گردید. در سال 1327 مردم محل در اطراف آن به احداث چند باغ کوچک اقدام نمودند و در سال 1338 شخصی به نام اسکندر خان چرامی آن را خریداری شد و به گسترش آن اقدام نمود. چشمه بلقیس نام جدید روزگار ما برای باغی است که مرحوم اسکندر خان چرامی در اطراف این چشمه بر جای باغی که از ازمه پیش از او، در این محل وجود داشت توسعه و تجدید رونق نموده است .

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

مدتی هم این باغ و یک آبادی کوچک نزدیک آن در مکاتبات و اسناد و بعضی از سفرنامه ها به نام اسکندریه شهرت گرفته است... به نظر می‌رسد این باغ مربوط به اواخر دوره قاجار و اوایل دوره پهلوی می‌باشد. این باغ با مساحتی در حدود 38960 متر مربع و شامل فضاهایی چون 4 برج به ابعاد 70*150 متر در ضلع غربی باغ، چشمه، استخر و در قسمت شرقی آن صخره ای بزرگ به ارتفاع 20 متر تشکیل شده است. این باغ در حال حاضر در تملک شهرداری می‌باشد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

پوشش گیاهی این باغ بدلیل گرمسیری بودن این منطقه شامل اکالیپتوس، سدر، بلوط، سرو و دارای درختان متنوع میوه‌ای چون گردو، گلابی، سیب، لیمو ترش، خرمالو، پرتقال، نارنگی، انجیر، انگور، توت، نارنج، نخل و ... می‌باشد. همچنین بوته های گیاهی گوناگون و گل‌های مختلف در آن به چشم می‌خورد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

نظام آبیاری این باغ بر اساس فوران آب چشمه‌های اصلی و چندین چشمه فرعی می باشد که بوسیله نهرهای کوچک و بزرگ متعددی در باغ جریان می یابد و آب مازاد آنها بوسیله جویی بزرگ به طرف استخر باغ که در ضلع جنوب غربی باغ واقع شده هدایت می شود. این استخر زیبا به شعاع 10 متر و عمق 5/1 متر بصورت دایره و دارای سه ورودی و یک خروجی می باشد که آب چشمه از مسیر خروجی به رودخانه فشیان می ریزد. این استخر، باغچه‌ای به قطر 4 متر که پوشیده از درختان نخل، نارنج، پرتقال و گلهای زیبا و متنوع است را در آغوش گرفته است.

آشنایی با باغ چشمه عمارت (حوض خانه)

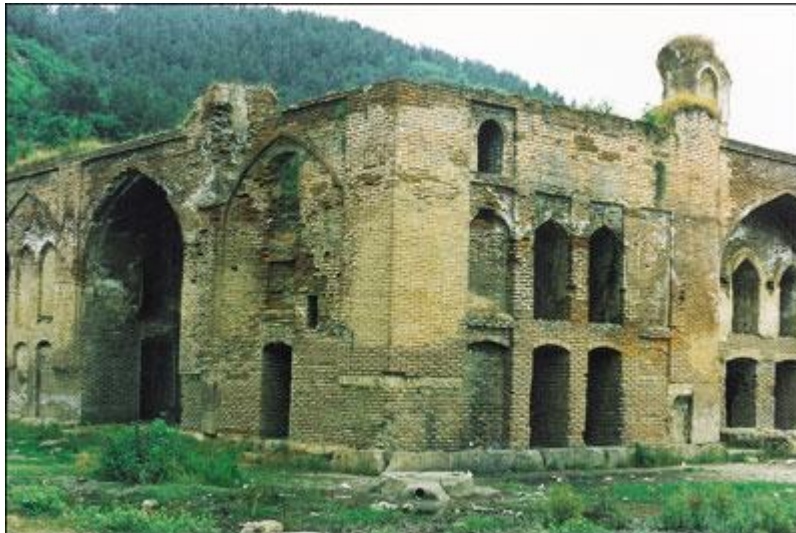
ایرانگردی - این باغ عظیم و باشکوه در استان مازندران در قسمت جنوب شرقی باغ تپه و باغ شاه در محوطه‌ای به طول حدود 410 متر و به عرض حدود 135 متر و فرم مستطیلی آن در جهت شیب زمین و به سمت شمال غربی، در زمان شاه عباس در بهشهر ساخته شده است .

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در منتهی‌الیه جنوب شرقی باغ، کوشکی مربع به ابعاد 22*26 متر، در دو طبقه با تزیینات گچ‌بری و کاشی کاری واقع شده است. وسط این عمارت، چشمه‌ای از دل زمین می‌جوشید که در چهار سمت توسط جوی‌هایی باغ را آبیاری می‌کرد.

در طبقه همکف چشمه طبیعی (مظهر آب) قرار گرفته، آب از این مظهر از 4 طرف بنا خارج شده و به کانالی که دور تا دور بنا وجود داشته، سرریز می‌شده است.

در گذشته به دلیل شیب زمین، سطح باغ تراس بندی شده و در امتداد محور اصلی آن، تعداد زیادی آبشارهای کوچک به وجود آمده بود، که آب با عبور از هر یک از آنها به حوضچه بعدی وارد می‌شده و بجز حرکت آب در محور اصلی جهت نمایش و زیبایی به مسیرهای فرعی جهت آبیاری باغ‌ها، مزارع و کشتزارهای خارج از باغ هدایت می‌شده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در امتداد محور اصلی باغ، ردیفی از درختان سرو کاشته شده بود، که در حال حاضر اثری از درختان مذکور به چشم نمی‌خورد.

همچنین بخشهایی از محوطه باغ که به صورت تراس بندی بود، به فضاهای مسکونی و قسمتی از آن به سازمان آب اختصاص دارد و تنها بخشی از بنای تخریب شده و قسمتی از دیوار باغ و ورودی در ضلع جنوب شرقی باقی مانده است. این باغ در سال 1352 به شماره 948 در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسید.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آشنایی با باغ چهلستون

ایرانگردی - باغ چهلستون درون بافت شهری اصفهان و در غرب خیابان چهار باغ پایین و شمال خیابان سپه و شرق میدان نقش جهان در استان اصفهان واقع شده است .

باغ در بستر شهری و در میان سایر باغ‌ها شکل گرفته و به گونه‌ای استقرار یافته که امکان دسترسی به آن از سایر باغ‌ها میسر بوده است. مجموعه‌ای از این باغ‌ها که در امتداد چهارباغ شکل گرفته بودند یکی از شالوده‌های اصفهان عصر صفوی را شکل می‌دادند و نقش باغ چهلستون از این جنبه ممتاز است که حلقه پیوند دهنده این شالوده و شالوده دیگری شهری یعنی مجموعه نقش جهان بوده است.

این باغ با ابعاد 275*225 متر که طول آن در جهت شرق - غربی است و با وسعتی در حدود 67000 متر مربع، به شماره 108 در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

باغ چهلستون را با شکل فعلی شاه‌عباس کبیر طرح انداخته و در وسط آن عمارتی به شکل کلاه فرنگی (ابعاد کاخ 36*57 متر و ارتفاع آن 12 متر) با اطاق‌های کوچک در اطراف آن احداث کرده است که با شروع سلطنت شاه‌عباس دوم عمارت مزبور توسعه داده شد و تالارها و ایوانهایی بر آن افزودند.

هر یک از ستونهای تالار از یک تنه درخت چنار ساخته شده و روی آن قشر نازکی از تخته رنگ شده وجود دارد که سابقا با آینه و شیشه‌های رنگین پوشش شده بوده است. تمام دیوارها از آینه‌های قدی و شیشه‌های رنگی و نقاشیهای زیبا تزیین شده و همه درها و پنجره‌ها از نوع منبت و خاتم بوده است. استخر مقابل عمارت به طول 110 متر و عرض 16 متر اکنون هم طراوت و زیبایی خاصی به این کاخ می‌دهد و جهش آب در حوض میان تالار از دهان چهار شیری که در چهار گوشه حوض قرار دارند و فواره‌های سنگی مسیر جوی کوچک اطراف کاخ، صفای مخصوصی به این قصر باشکوه داده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

چهار قطعه پایه ستونهایی که به صورت مجسمه‌های شیر و انسان در چهار گوشه استخر در حال حاضر مشاهده می‌شود و دو تخته سنگ حجاری شده به شکل چهار شیر در ورودی این عمارت قرار دارد که متعلق به این کاخ نیست و تنها آثار بر جای مانده یکی از قصرهای زمان صفویه به نام سرپوشیده و قصر دیگری به نام آئینه خانه است که در اواخر دوره قاجار از بین رفته‌اند.

منبع آبی آبیاری باغ در گذشته عبارت بود از آب جریان یافته در مادی، که شاخه ای از نهر فدین است و پس از آبیاری باغ از شمال خیابان سپه به میدان نقش جهان وارد می شده است. منبع آب باغ در حال حاضر یک حلقه چاه عمیق است که تنها منبع آبیاری باغ می‌باشد. سیستم آبیاری باغ در حال حاضر به صورت دستی و با استفاده از شلنگها و به صورت غرقابی است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در حال حاضر پوشش گیاهی باغ عبارتند از: 1625 اصله کاج ایرانی، 292 اصله نارون، 75 اصله افرای سیاه، 61 اصله چنار، 25 اصله عرعر و تعداد معدودی درختان توت، سرو، تبریزی، زالزالک، برگ بو، ابریشم، انجیر، اقاچیا در باغچه های طرفین استخر بوته های رز و در باغچه های اطراف عمارت گل‌های فصلی که شامل: بنفشه، مینا، شب بو و ... کاشته شده است که در گوشه جنوبی باغ در گلخانه پرورش داده می‌شوند.

آشنایی با باغ چشمه علی (دامغان)

ایرانگردی - چشمه علی در بین کوه‌ها و تپه‌خاکی های شمالی آبدۀ و در دره با صفایی در حوزه دهستان رودبار چهارده کلاته، واقع در 35 کیلومتری شهر دامغان در دوره قاجار

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

فتحعلیشاه) با ساخت عمارتهایی زیبا در باغ به عنوان تفرجگاه تابستانی مورد استفاده قرار

می‌گرفت .

این باغ شامل مجموعه‌هایی چون: مسجد و حمام (جبهه غربی دریاچه و نزدیک به عمارت فتحعلیشاهی)، باغ، استخر، کوشک فتحعلیشاهی و ... می‌باشد.

بناهای موجود در باغ شامل عمارت قراول خانه با بنایی خشتی و دیگری نشیمن گاه شاهان قاجار که در دو طبقه (آجری) و دارای ایوان محصور است که منظر بسیار عالی از دریاچه و باغهای اطراف دارد.

این عمارت بر روی شالوده سنگی و در داخل یک دریاچه طبیعی قرار گرفته، که به دوره فتحعلیشاه قاجار مربوط می‌شود.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در اطراف دریاچه چشمه‌های زیادی است که از آنها آب خارج می‌شود و همین چشمه، آب شهر دامغان را تامین می‌کند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

با توجه به شواهد تاریخی در گذشته به دلیل وجود چندین مجرای آب در این باغ به آن عالی بولاغ یا هزارچشمه می گفتند.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

که این چشمه به خاطر فشار بسیار قدرتمند آب زیرزمینی همواره حتی در فصول خشکسالی جریان داشته است.

آشنایی با باغ دولت آباد

محمدتقی خان، حکمران و والی یزد، بانی ساخت بناها و آبادی‌های بسیار، که یکی از مهم‌ترین اقداماتش، ساخت قنات و باغ دولت آباد بود .

این باغ در سال 1160 هـ. ق با وسعتی در حدود 6/5 هکتار بنا گردیده و به شماره 774 در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

باغ دولت آباد، به باغ بیرونی و باغ اندرونی تفکیک شده و پلان باغ به صورت تقاطع دو خط عمودی و افقی بوده که در تقاطع محورهای اصلی، بناهایی چون سردر ورودی، میدان جلوخان، عمارت طهرانی، بهشت آئین، تالار آئینه (دیوانخانه)، آب انبار، دژ نگهبانی، اصطبل‌ها، حرمسرا، ساختمان هشت و ابنیه خدماتی قرار گرفته‌اند.

قنات تاریخی دولت آباد با قدمتی بیش از 200 سال، از احداث پنج رشته قنات تشکیل شده و از ارتفاعات مهریز سرچشمه گرفته و پس از مشروب نمودن بخشی از اراضی مهریز و به کار انداختن چند آسیاب آبی و پس از طی بیش از 50 کیلومتر به یزد رسیده و آبادیهای چند در اطراف یزد، از جمله باغ دولت آباد را آبیاری می‌کند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در زمان حال، قنات‌ها به کل خشک شده‌اند و اکنون چند چاه عمیق که به وسیله پمپ‌های
عظیم برقی کار می‌کنند، آب باغ را تأمین می‌کنند.

پس از درگذشت محمد تقی خان، دیگر آب قنات به شهر نرسید و در بیرون به مصرف کشت و
زرع می‌رسید که تا امروز نیز چنین است. در این دوره، اکثر کرت‌ها زیر کشت درختان میوه
بودند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

چند اصله درخت توت و در سایر کرت‌ها، نارنجستان، انارستان و تاکستان ایجاد شدند. به گفته مرحوم پیرنیا که از اهالی اطراف، تاریخ شفاهی معماری ایران را گردآوری می‌کرد، گل‌های رز باغ دولت‌آباد آنقدر زیاد بود که گلاب‌گیری آنها 2 ماه طول می‌کشید.

در دوران پهلوی ساخت و ساز حومه شهری پیرامون باغ را فرا گرفت و به تدریج، باغ دولت‌آباد در مرکز شهر قرار گرفت، درخت‌های اصلی باغ، دو ردیف کاج و یک ردیف سرو، در

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

دو طرف محور اصلی کاشته شدند، و مجدداً دو کرت اصلی بصورت متقارن در دو طرف آب
نمای بزرگ باغ زیر کشت رفتند.

این 6 ردیف کاج و سرو تا به امروز حجم انبوه فضای سبز باغ را تشکیل می دهند. در چهار
خیابانی که از محورهای اصلی به وجود می آمده است، درخت های بید مجنون و ارغوان
مهتابی بزرگ سایه می افکند که اطراف آن از یاس زرد، نسترن و بوته های گل پر بوده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

همچنین بر بالای مهتابی دیگری که در کنار حوض عمارت سردر قرار دارد، داربستی از گل
نسترن وجود داشته است.

پوشش گیاهی باغ در حال حاضر چند اصله درخت توت 100 ساله و کاج ها و سروهای دو
طرف محور اصلی می‌باشند که در حال خشک شدن هستند.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آشنایی با باغ سعدآباد

ایرانگردی - باغ سعدآباد با مساحتی در حدود یکصد هکتار، واقع در استان تهران در دامنه‌های جنوبی البرز قرار گرفته، که از سمت شرق با گلابدره، از سمت غرب با ولنجک و از جنوب با تجریش همسایگی دارد .

در سال 1299 خورشیدی، پهلوی اول ابتدا 8 هزار متر از اراضی سعدآباد در محدوده کنار رودخانه دربند (که در آن در حال حاضر عمارت بجای مانده از مادرشاه سابق واقع گردیده) را تملک کرد.

پس از آن تپه علی خان والی که امروز کاخ احمد شاهی بر روی آن واقع است را نیز به محدوده پیش افزود و سپس کاخ سبز (شهوند) را در سال 1301 خورشیدی در آنجا بنا نمود.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

سعدآباد بعد از آن با الحاق محله‌هایی چون شاه‌محله، ترش‌محله، باغ‌محله، جعفرآباد، قاسم‌آباد
وسعتی تازه یافت و به محل اقامتگاه تابستانی پهلوی اول اختصاص یافت و در طول سالیان،
کاخ‌ها و کوشک‌هایی در آن احداث گردید.

در باغ سعدآباد به جز رودخانه دربند که از شمال به باغ وارد می‌شود و از گذشته
محدوده باغ وجود داشته و به عنوان یکی از منابع تأمین آب مورد نیاز فضای سبز مطرح بوده،
نیز در

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

12 قنات در دوره پهلوی دوم احداث گردید که در حال حاضر بسیاری از آنها غیر فعال و یا نیمه فعال اند.

پوشش‌های متنوع گیاهی باغ شامل: چنار، کاج، نارون، افاقیا، گردو، بادام، ارغوان، ماگنولیا، تبریزی، بید مجنون، توری، نوئل و... می‌باشد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

بسیاری از گونه‌های گیاهی نادر و غیر بومی هستند که از خارج کشور به ایران آورده شده و یا از سوی سران سایر کشورها اهدا گشته‌اند.

نظم گیاهی باغ سعدآباد از نظام هندسی خاصی پیروی نمی‌کند و بیشتر تابع شکل و شیب زمین و مسیرهای آب است و در عین حال تاثیر باغ سازی اروپایی نیز در آن نمایان است.

سطح اصلی باغ با چمن پوشانیده شده که در گذشته در باغ ایرانی کمتر مورد استفاده بوده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

از جمله بناهای سعدآباد می‌توان به کاخ شهوند، کاخ سبز، کاخ احمد شاهی، کاخ سفید (موزه ملت)، موزه هنرهای زیبا (ساختمان وزارت دربار)، موزه نظامی، موزه مردم شناسی (کاخ شمس)، کاخ بهمن، موزه بهزاد، موزه آبکار و موزه فرشچیان، گنجینه خط و کتابت میرعماد، موزه دفینه، موزه ظروف، کاخ موزه عبرت، موزه تاریخ طبیعی و... اشاره کرد.

آشنایی با باغ ائل گلی (شاه گلی)

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

باغ ائل گلی (شاه گلی) درون بافت شهری و در فاصله 7 کیلومتری جنوب شرقی تبریز در استان آذربایجان شرقی با ابعاد 263*355/40 متر مربع واقع شده است .

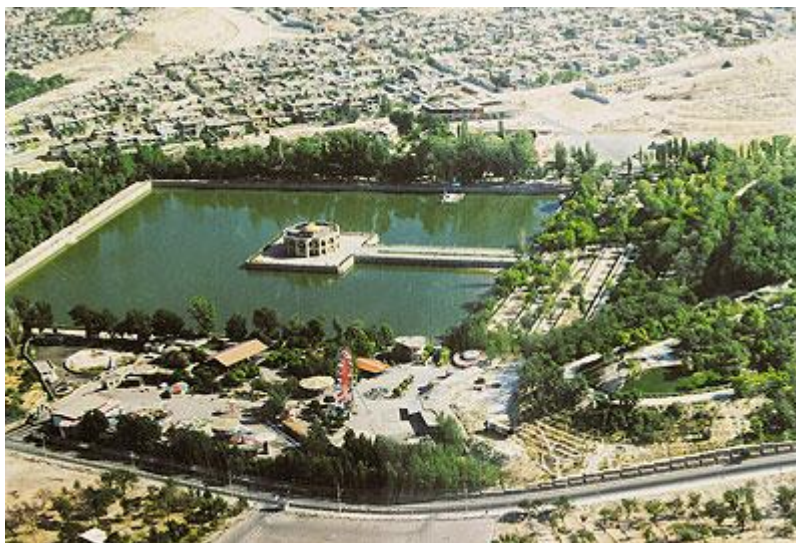
شاه گولی به معنی «استخر شاه» ترجمه شده است. گول در زبان ترکی به معنی استخر می‌باشد. احداث بنای اولیه این آبگیر را به زمان پادشاهان آق قویونلو و توسعه آن را به زمان صفویه نسبت می‌دهند.

شاهزاده قهرمان میرزا، پسر هشتم نایب‌السلطنه عباس میرزا، هنگام فرمانروایی در تبریز، به تعمیر این استخر همت گماشت، عمارت 2 طبقه زیبایی در وسط آن بنا کرد، از وسط ساحل شرقی استخر تا محل عمارت خیابانی تعبیه نمود و کوه بلندی را که در جانب شرقی استخر قرار داشت به صورت سکوها و پله‌های عریض مرتبی درآورد و در چند جای آنها به فاصله معین جویها و آبشارهایی ایجاد کرد و در نظر داشت که این بنا را کاخ بیلاقی خود قرار دهد، اما هنوز کار تزئین بنا اتمام نیافته، درگذشت و فرزندانش این حادثه را به فال بد گرفتند، عمارت متروک ماند و از آن تاریخ به بعد، فقط استخر شاه برای ذخیره کردن آب جهت آبیاری مزارع و باغهای شهر در تابستانها مورد استفاده قرار گرفت.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در بهار سال 1309 هـ. ش که هنوز استخر و طبقه پایین عمارت آن باقی بود از طرف شهرداری تبریز تعمیر گردید و از اواخر اردیبهشت ماه به صورت گردشگاه عمومی شهر درآمد. عمارت یک طبقه در فروردین ماه 1346 به علت کثرت رطوبت و فرسودگی بنا تخریب شد و در سال 1349 هـ. ش بنای عمارت دو طبقه با همان طرح قبلی آغاز گردید.

اندازه فعلی استخر در مرمت سالهای 1367 بعثت احداث فضای گلکاری در حاشیه آن قدری کوچکتر شده است. کف استخر روی زمین طبیعی قرار داشته و از هیچ مصالحی برای پوشاندن

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آن استفاده نشده است، عمق استخر از سه متر در گوشه شرقی تا نه متر در کنار دهانه متفاوت است.

مخزن آب، مثل باغ تخت شیراز از چشمه‌ای تامین می‌گردد که از سنگی بالای مرتفع ترین سکو می‌جوشد. آب مخزن را پنج نهر تشکیل می‌دهد که در هر سکویی، یک آبشار ایجاد می‌شود و هر سکو یا پلکان، دارای یک ردیف درخت تبریزی در کنار دیوار عقب آن و یک ردیف درخت بید در کنار نهرهای آن است.

آشنایی با باغ شاهزاده ماهان

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

ایرانگردی - باغ شاهزاده در دامنه کوه جوپار و در بستر کویری، در فاصله 35 کیلومتری جنوب شرقی شهر کرمان و در فاصله 6 کیلومتری شهر ماهان در مسیر جاده کرمان - بم در استان کرمان در نزدیکی ارتفاعات جوپار بنا گردیده است .

این باغ در عصر قاجار در دوران یازده ساله فرمانفرمایی عبدالحمید میرزا ناصرالدوله (1298 هـ . ق تا 1309 هـ . ق) احداث گردیده است. محل استقرار این باغ در نزدیکی مقبره شاه نعمت‌الله ولی در دامنه ارتفاعات جوپار می‌باشد.

باغ شاهزاده ماهان کرمان یکی از نمونه باغ تخت‌های ایرانی است که از شرایط مساعد طبیعی ممتازترین بهره‌برداری را نموده است. وجود خاک حاصل‌خیز، آفتاب لازم، وزش باد ملایم و نسیم و بالاخره دسترسی به آب (قنات تیگران) امکان ایجاد باغی در آن مقیاس را در گستره‌ای خشک و بی‌آب و علف معجزه گونه فراهم ساخته است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

باغ تخت شاهزاده به مساحت 5/5 هکتار، دارای شکلی مستطیلی و شیبی حدوداً 4/6 درصد می‌باشد که حصاری بلند آن را از جو نامساعد اطراف جدا می‌سازد. این باغ یک بار در سال 1337 و بار دیگر پس از زلزله سال 1360 که در آن آسیب‌هایی دید مرمت شد.

سپس به وسیله اداره فرهنگ و هنر خریداری گردید و در فهرست آثار ملی به شماره 1012 به ثبت رسید و هم اکنون در اختیار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کرمان می‌باشد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

منبع حیاتی باغ شاهزاده جریان آبهایی است که از کوه‌های اطراف سرچشمه گرفته است. قنات تیگران که از ارتفاعات کوه جوپار سرچشمه می‌گیرد منبع آب این باغ است. جریان فوق‌العاده مرتفع‌ترین سطح وارد باغ گردیده و نظام آبیاری طراحی شده باغ را بوجود می‌آورد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

یکی از ویژگی‌ها و جلوه‌های منحصر به فرد باغ شاهزاده ماهان حضور معجزه گونه باغی سرسبز و پرتراوت در محیط کویری کرمان می‌باشد. دستیابی به چنین کیفیتی نتیجه برنامه‌ریزی و طرح ایجاد پوشش گیاهی با استفاده از آب - منبع حیاتی - در آن منطقه می‌باشد.

گونه‌های گیاهی این باغ شامل سرو، چنار، تبریزی، شونگ، سپیدار، بید و کاج می‌باشد و در داخل کرت‌ها درختان میوه به صورت متقارن نسبت به محور اصلی کاشته شده و در باغچه‌های محور اصلی، گل کاری به صورت متقارن دیده می‌شود.

آشنایی با باغ شوکت آباد

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

ایرانگردی - باغ شوکت آباد در 10 کیلومتری شرق بیرجند، در کنار راه بیرجند به زاهدان در

روستای شوکت آباد استان خراسان جنوبی قرار دارد

این باغ با وسعتی در حدود 8/5 هکتار با شماره 2363 در 23 مردادماه سال 1378 هـ . ش در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

این باغ در بستری کوهستانی قرار گرفته است که مربوط به دوره قاجار و از املاک امیر اسماعیل خان شوکت الملک بوده و به عنوان سکونتگاهی بیلاقی استفاده می‌شده و به دلیل آنکه وی وارث و فرزندی نداشت اموال او به برادرش محمدابراهیم خان رسید و بعدها توسط اسدالله علم، وزیر دربار وقف گردید.

این باغ دارای

نگهبانی می‌باشد.

عمارت اصلی باغ در ضلع جنوبی و با محور شرقی - غربی بنا شده است. این عمارت دارای 3

بخش است:

- حوضخانه
- بخش مرکزی

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

• اتاقهای ضلع شرقی و غربی حوضخانه

بخش اندرونی باغ که جنوبی‌ترین قسمت باغ است از لحاظ طرح و معماری شباهت زیادی به خانه‌های مسکونی بافت بیرجند دارد.

این فضا شامل: حیاط، ایوان، هشتی، فضاهای ارتباطی، راهروها و اتاقهای متعدد در چهار ضلع حیاط می‌باشد.

ایوان در ضلع جنوب دارای دو ستون با مقطع دایره و دو نیم ستون می باشد. در مرکز حیاط، حوضی با طرح 8 ضلعی و چهار باغچه کوچک در اطراف به چشم می‌خورد که درختان کاج در آنها کاشته شده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

فضاهای خدماتی شامل: سرویس بهداشتی، مطبخ، حمام، اتاقهای خدمه و نگهبانان است که در گوشه جنوب شرقی و نیز در ضلع جنوب عمارت اصلی قرار دارد. این باغ در چهار گوشه دارای برجهای نگهبانی است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

درختان موجود در باغ شامل درختان تزئینی، سایه‌دار و میوه‌دار از جمله چنار، کاج، سرو، هلو، انار، توت، زردآلو و تاک می‌باشد. درختان باغ بیشتر از گونه کاج می‌باشند که در میان آنها درختان عرعر، انار و گردو به همراه بوته‌های گل چون شقایق، محمدی به چشم می‌خورد. از بخشی از این باغ به عنوان موزه تاریخ طبیعی و حیات وحش بیرجند استفاده می‌شود و بخشی دیگر به رستوران سنتی تغییر کاربری داده است.

آشنایی با باغ گلشن طبس

این باغ در شهر کویری شمال شرقی استان یزد و در بستر شهری و در انتهای شرقی خیابان گلشن طبس و بوسیله میرحسن خان، سومین حاکم طبس، از سلسله خوانینی که به وسیله نادرشاه به حکومت طبس منصوب شدند، احداث گردید.

این باغ با عمارتی در دو طبقه و زیرزمین کوچک، در یک نخلستان (2000 نفر خرما) با ابعادی در حدود 266 متر در 260 متر بنا شده و به شماره 1310 در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

سردر ورودی باغ با نمایی از اندود گچ سفید، رو به میدان و سوی دیگر رو به باغ، با ایوانی دو ستونه و تزئینات آجری نقش دار ساخته شده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

این باغ دارای دو خیابان اصلی متقاطع بوده و در مرکز آن حوضی است با ابعاد $7/5 * 25/85$ متر و سه فواره، که محوطه باغ را به چهار مربع بزرگ تقسیم می‌کند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

که هر کدام از این مربع‌ها با گذرگاه‌های کوچکی به چهار کورت تقسیم شده، که در داخل آنها 2500 اصله مرکبات (درختان نارنج و...) و انار (500 اصله) کاشته شده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

این باغ بر روی امتداد جریان آب چشمه‌های سرد و گرم که به جانب طبس می آید شکل گرفته، آب از انتهای مجموعه وارد باغ شده و پس از آبیاری کرتها و حرکت در جویها و فواره‌ها از زیر هشتی ساختمان سردر می گذرد و به شهر می‌رود.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

آشنایی با باغ عباس آباد (بهشهر)

این باغ در 9 کیلومتری جنوب شرقی شهر بهشهر واقع در استان مازندران در میان جنگلهای کوه جهان مورا، در پیرامون دریاچه طبیعی به دستور شاه عباس اول به صورت پلکانی و مطابق در 3 سطح احداث شد

مجموعه مذکور در قسمت جنوب به روستای فرادست ییلاقی هزار جریب، در قسمت شرقی به جاده روستاهای پاسند - هزار جریب، در غرب به اراضی کشاورزی و در قسمت شمال به روستای علی تپه محدود می‌گردد.

راه دسترسی به مجموعه مذکور از طریق جاده آسفالت‌های است که از جاده اصلی بهشهر - گرگان منشعب شده و بعد از عبور از روستای التپه به محوطه مذکور منتهی می‌گردد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

مجموعه مذکور شامل سد، بنای مرکز مخزن سد، حمام، باغ، محوطه گل‌باغ (ایستگاه توزیع آب)، محور آبرسانی به طول 600 متر، دو برج آجری به فاصله 186 متری از باغ و همچنین با فاصله 156 متری از یکدیگر می‌باشد که احتمالاً به سال 1020 تا 1021 هـ . ق احداث گردیده است،

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

واحد صنعتی (آسیاب آبی)، محل احتمالی کاخ پادشاهان صفوی و مراکز پخت سفال و آجر
و همچنین واحدهای مسکونی بخش خدمه،

جاده‌های سنگ‌فرش ورودی به مجموعه و جاده‌های سنگفرش از محل باغ به کاخ و از محل
باغ به محل آسیاب می‌باشد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

دریاچه این مجموعه با وسعتی بالغ بر 10 هکتار با عمارتی در مرکز آن، که در زمان آبگیری دریاچه عمارت با ارتفاعی بالغ بر 18 متر به زیر آب می رود و فقط سقف آن همراه با درختچه‌هایی نمایان است.

آشنایی با باغ فردوس

ایرانگردی - باغ و عمارت ییلاقی فردوس در اراضی محمدیه با دو عمارت در شمال و جنوب به دستور محمد شاه قاجار (1250-1264) ساخته شد که عمارت شمالی به کلی ویران و عمارت جنوبی فعلا پا برجاست .

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

این باغ به شماره 1876 مورخ 76/5/11 در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است. تاریخ
بنای باغ فردوس به دوران محمدشاه که سومین پادشاه قاجار بود می‌رسد. پایه این باغ و عمارت
بیلاقی را حاجی میرزا آقاسی، صدراعظم محمدشاه ریخته است.

عمارت باغ فردوس در قسمت شمالی باغ ساخته شده است و از ابتدا به صورت کاخ و محل
اقامت اعیان، تزئین شده است. مساحت باغ 20 هزار متر مربع و طولش در حدود 280 متر و
مساحت عمارت 1000 متر مربع، شامل سه طبقه و نیم، به عرض 26 متر و به طول تقریباً 34
متر است. شیب زمین آن از شمال غربی به جنوب شرقی است و تندی این شیب به حدی است
که کف طبقه اول بنا با قسمت جنوبی باغ و سقف آن با قسمت شمالی باغ هم سطح است.

بعد از فوت محمدشاه در سال 1264 هـ. ق، ناصرالدین شاه اراضی اطراف این باغ را از مالکان
خرید و به باغ افزود و پس از اینکه دختر خود را به معیرالممالک، پسر نظام الممالک، داد این
باغ را به عنوان هدیه ازدواج به او بخشید و از او خواست ساختمان عمارت جنوبی را تمام کند.
معیرالممالک که خود معمار بود پس از خرج مبالغی هنگفت ساختمان را به اتمام رساند و
مراسم عروسی را در همین باغ برگزار کرد.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

پس از فوت نظام‌الدوله، این باغ و ساختمان به پسرش دوست علی خان معیرالممالک، رسید. دوست علی خان به باغ و ساختمان آن اهمیتی نمی‌داد و هر وقت به بیلاق می‌آمد، نزدیک مظهر قنات زیر چنارها برای خود خیمه و خرگاهی بر پا می‌کرد. در نتیجه به دلیل عدم مراقبت و رسیدگی این ساختمان رو به خرابی گذاشت. او سنگهای مرمر بنا را از جا کند و در نمای عمارت امیریه (مدرسه نظام فعلی) به کار برد.

حاجی میرزا حسین پسر حاجی میرزا خلیل، تاجر شیرازی که در سرای امیر حجره داشت باغ فردوس را از دوستعلی خان معیرالممالک خرید و دست به تعمیرات آن زد. پس از او میرزا حسین تهرانی در سال 1308 هـ. ق مالک باغ شد. در حدود سال 1318 هـ. ق در زمان مظفرالدین شاه، میرزا اسماعیل خان امین‌الملک، برادر امین‌السلطان اتابک، آنجا را خریداری کرد. در حدود سال 1329 هـ. ق برای سومین بار این باغ رو به خرابی گذاشت. محمد ولی خان سپهسالار تنکابنی (خلعتری) آن را از ورثه امین‌الملک به مبلغ 18 هزار تومان خرید.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

تجارتخانه طومانیانس که از محمد ولی خان سپهسالار مبلغی طلبکار بود برای وصول طلب خود به عدلیه مراجعه کرد. مراجع امر هم پس از رسیدگی، باغ و عمارت را در مقابل طلب به طومانیانس دادند. پس از چندی دولت وقت در مقابل وجهی که از طومانیانس طلبکار بود باغ را ضبط کرد و اراضی آن را متری 2 تومان و 3 تومان به کارمندان وزارتخانه ها فروخت که قیمت آن را پنج ساله به اقساط بپردازند. قسمتی که باغ فردوس کنونی است در سال 1316 هـ ش. به دستور علی اصغر حکمت، وزیر معارف، خریداری شد و عمارت آن مرمت گردید و دبیرستان شاپور تجریش در آنجا دایر شد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در دوران پهلوی دوم، این بنا به دفتر برنامه‌ریزی جشن‌های ۲۵۰۰ ساله اختصاص یافت و پس از پیروزی انقلاب اسلامی در اختیار صدا و سیما و بعد از آن زیر نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به مرکز اسلامی آموزش فیلم‌سازی تبدیل و سپس با هماهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بنیاد سینمایی فارابی، سازمان میراث فرهنگی کشور و شهرداری تهران برای محل دائمی «موزه سینما» در نظر گرفته شد و موزه سینما در ۲۸ شهریور ۱۳۸۱ با حضور رئیس‌جمهور وقت، رسماً افتتاح شد.

آشنایی با باغ قدمگاه نیشابور

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

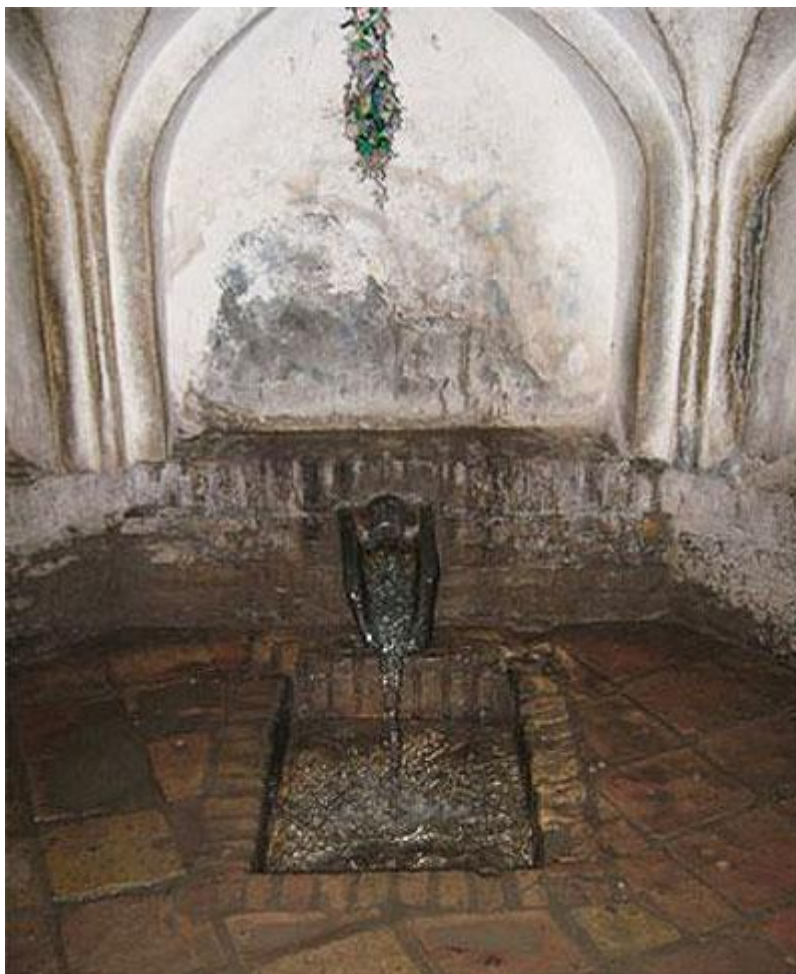
ایرانگردی - این باغ در بستری کوهستانی و در دامنه جنوب کوه بینالود و رو به دشت نیشابور واقع شده است. این باغ از سمت جنوب به جاده نیشابور - مشهد اتصال می‌یابد .

از نیشابور حدود 24 کیلومتر و از مشهد حدود 100 کیلومتر فاصله دارد. این مکان به عنوان مکانی مقدس از سابقه طولانی برخوردار است. این باغ را زمانی به شاپور کسری و زمانی به حضرت علی (ع) و سپس به حضرت رضا (ع) نسبت داده‌اند. وجه تسمیه باغ با توجه به وجود سنگی سیاه است که جای دو پا بر آن نقش بسته است .

می‌گویند سال 200 هـ. ق حضرت رضا (ع) که از مدینه عازم مرو بودند، در این مکان توقف کرده و چون خواستند با خاک تیمم کنند، آبی جاری پدید آمد. این وقایع مهم، این مکان را به مکانی مقدس و ایمن برای زائران در کنار مسیر مشهد تبدیل کرد که در دوره‌های مختلف مجموعه‌ای میان راهی شامل: کاروانسرا، آب‌انبار، حمام و مکان‌هایی جهت اطراق زائران و مسافران در حاشیه خیابان شکل گرفت .

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

شکل اصلی باغ کنونی در دوران صفوی و به دستور شاه عباس اول احداث شد و در دوره‌های بعدی در زمان شاه سلیمان صفوی و در دوران ناصرالدین شاه قاجار مرمت‌هایی جهت حفاظت و احیاء باغ صورت پذیرفت. آخرین مرمت و بهسازی مجموعه مذکور در سال 1350 توسط سازمان حفاظت آثار آغاز شده و تا به امروز ادامه دارد و به شماره 236 در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

کوشک هشت ضلعی، در مرکز باغ قرار دارد. در ضلع شرقی بقعه نیز چهار طاقی کوچکی قرار دارد که از چشمه‌ای جوشان حفاظت می‌کند. روایت است آب آن هنگام وضوی حضرت رضا (ع) جوشیده و جاری گردیده است و به میمنت آن را چشمه حضرتی می‌نامند.

این باغ به عنوان بخش اول این مجموعه با مساحتی برابر 1 هکتار، به صورت مربعی با ابعاد 100*100 متر و با دو ساختمان قدیمی در موقعیت مرکزی آن، مهمترین عنصر این مجموعه

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

است. این باغ منطبق با شیب کوهپایه بینالود در سه سطح، با اختلاف ارتفاع 1/5 متر از یکدیگر شکل گرفته است. در هر سطح، دو کرت بزرگ با درختان کاج وجود داشته که در دوره‌های بعد درختان چنار، گردو، و توت جایگزین بسیاری از درختان کاج شده است.

آبیاری باغ از طریق دو قنات، که قنات اولی، قنات اصلی از سمت بالا ده و قنات دوم از سمت پایین ده که در میانه باغ به قنات اولی می‌پیوندد صورت می‌گیرد که در حال حاضر قنات دوم جایگزین چشمه اصلی (چشمه حضرتی) می‌باشد. سردر وردی باغ با پلکانی در دو طرف در خارج از مجموعه به فضای محصور باغ مرتبط می‌شود و با آبنمایی در مرکز و کرت‌های درختکاری شده به بقعه منتهی می‌شود.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در بالای باغ دو کورت که استخر بزرگی در میان آن است وجود دارد که آب پس از ورود به استخر توسط جویهای باریکی به 4 حوض هشت گوش دور بقعه هدایت شده و توسط آنمایی در محور مرکزی به حوضچه‌های بعد انتقال می‌یابد. پوشش گیاهی باغ درختان چنار، کاج، توت، گردو و زبان گنجشک می‌باشد که در میان این درختان، گونه‌های درختان چنار، کاج و توت کهنسال به چشم می‌خورد.

آشنایی با باغ کلات نادری

ایرانگردی - باغ کلات نادری در شهر کلات، شمال شرقی مشهد، در بستری کوهستانی، در میان دو رشته کوه در استان خراسان رضوی قرار گرفته است .

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

یکی همان است که با نزدیک شدن به شهر کلات چشم‌اندازی حصار گونه دارد و شهر در این حصار قرار دارد و دیگری در سمت شمال است.

مجموعه باغ و عمارت خورشید برای آرامگاه نادر شاه افشار به سال 1160 هـ. ق به دستور وی ساخته شده است. این بنا بعدها در دورانی که آل جلایر (سده سیزدهم هـ. ق) در این منطقه حکمرانی داشته با تغییرهای اندکی به صورت کاخ مورد استفاده قرار گرفت.

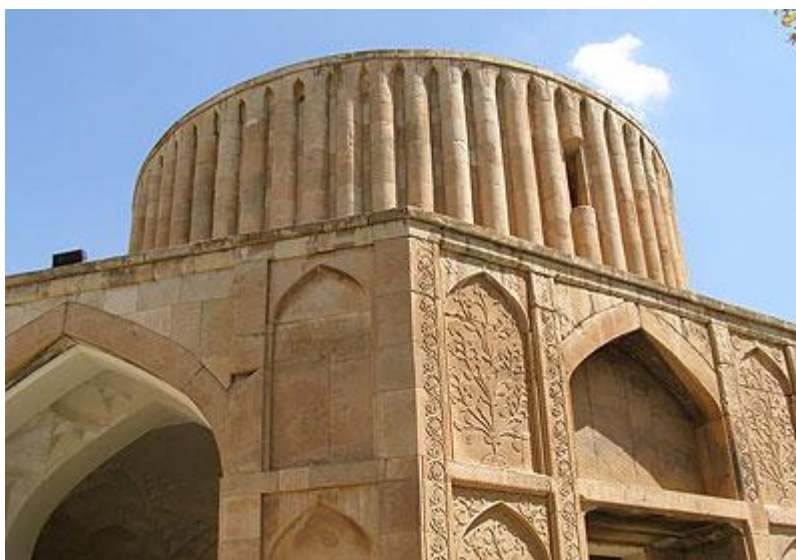
عمارت خورشید با معماری ویژه ایرانی، با بخشی استوانه‌ای شکل (20/94 متر از کف زیر زمین و 11/30 متر بلندتر از پوشش طبقه هم کف) ساخته شد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

سنگهای پر حجم و سنگین بنا، که موضوع آن‌ها انواع میوه‌های گرمسیری و پرندگانی چون طوطی است. گفته می‌شود احتمال دارد سنگ تراش‌های این بنا را نادر شاه از هند آورده باشد زیرا میوه‌هایی چون موز، آناناس و ... در آن زمان در ایران وجود نداشته است تا سنگ تراشان ایرانی توانسته باشند شبیه آنها را حجاری کنند.

از نظام کاشت باغ بجز یک ردیف چنار کهنسال در باغچه غربی باغ و در کوچه غربی باغ که جزو عرصه باغ بوده، چیز دیگری بر جای نمانده است و همین ردیف درختان چنار کهن بعدها

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

مبنای درختکاری‌های بقیه قسمت‌های باغ قرار گرفت و 220 عدد درخت چنار کاشته شد که اکنون باغ با این درختان شکل گرفته است.

در حال حاضر منبع آبرسانی اولیه باغ از بین رفته است و آب باغ بوسیله موتور پمپ از آب ذخیره شده در آب انباری که در زیر پیاده‌رو انتهای شرقی باغ ایجاد شده تامین می‌شود

آشنایی با باغ چهلستون مازندران (دیوانخانه)

ایرانگردی - باغ چهلستون اشرف واقع در استان مازندران، در زمین شیب‌دار دامنه شمالی کوه برزو (پیشکوه جهان‌مورا) از شمال به جنوب ساخته شد .

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

این باغ با ابعاد 170 متر عرض و 550 متر طول، در سال 1021 هـ ق به دستور شاه عباس طرح‌ریزی و طی چند سال احداث شده و محل بار عام و تشریفات شاه عباس و پذیرایی مهمانان بوده است. این باغ دارای دو خیابان اصلی می‌باشد که محور طولی باغ با چشم‌اندازی به سوی شمال و دریا است، و در نقطه تقاطع آنها، استخر بزرگ باغ قرار دارد.

در بخش جنوبی، آب نهر پس از گذشتن از چهار حوضچه، از زیر بنا عبور کرده و روبه روی نمای شمالی، از آبشار کوچکی سرازیر و به استخر مستطیل بزرگ در محور شمالی - جنوبی (با ابعاد 36/3*416 متر) مقابل عمارت می‌ریزد.

دور تا دور استخر، در زمان شاه عباس اول گودال‌هایی برای قرار دادن شمع وجود داشته است که هنگام تشریفات، آنها را روشن می‌کردند و به همین مناسبت آن را حوض نور می‌نامیدند و به واسطه شیب زمین، آبشارهای کوچک با کف سینه کبکی، در محل ریزش آب از یک سطح به سطح دیگر در محور اصلی وجود دارد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

پوشش گیاهی باغ را عمدتاً: درختان سرو (به صورت خطی در امتداد محورهای اصلی باغ)، نارنج، پرتقال، لیمو، خرمالو (در کرت‌های مختلف باغ)، چنار، شاه بلوط، توت، انار و گل‌های مختلفی چون رز تشکیل می‌دهد.

باغ دیوانخانه به سال 1356 به شماره 1537 در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده و هم‌اکنون نیز شهرداری بهشهر در عمارت آن مستقر و محوطه، به پارک عمومی تغییر کاربری داده است.

آشنایی با باغ نارنجستان قوام

ایرانگردی - باغ نارنجستان قوام در شهر شیراز در محله بالا کفت و تقریباً در قسمت شرقی انتهای خیابان لطفعلی‌خان زند قرار دارد .

این باغ و عمارت از مجموعه ارزشمند دوران قاجار در شیراز است و به علت وفور درختان نارنج به باغ نارنجستان نامیده می‌شود. احداث این باغ و مجموعه‌های آن بوسیله علی محمد خان قوام‌الملک آغاز و در سال 1300 هـ. ق بوسیله فرزندش محمد رضا قوام‌الملک تکمیل گردید.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در ورودی اصلی باغ رو به جنوب و سردر ورودی با تزیینات آجری و کتیبه‌ای سنگی از مرمر سرخ فام شامل آیاتی از قرآن کریم است و از چوب ساج با منبت کاریهای زیبا ساخته و به هشتی باز می‌شود و بوسیله دو راهرو به محوطه باغ ارتباط پیدا می‌کند.

این باغ در جبهه‌های شمالی، جنوبی و شرقی دارای ساختمان می‌باشد. عمارت اصلی با ایوان دو ستونه در جبهه شمالی، با شیوه معماری دوره زندیه در دو طبقه و یک زیرزمین می‌باشد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

در دو طرف ایوان بزرگ دو راه برای ورود به سایر قسمت‌ها تعبیه شده است که با کف محوطه دو متر اختلاف دارد. ستونهای ایوان بزرگ از سنگ مرمر یکپارچه، با بدنه ای استوانه ای و سرستونهای دارای مقرنس تشکیل شده است.

بالای عمارت دارای 3 هلالی با نقوش اسلیمی می‌باشد، که در وسط آن دو شیر که صفحه‌ای را نگاه داشته‌اند و بر روی آن آیه نصر من الله و فتح قریب نوشته شده است که دو فرشته هم از بالا آن را نگاه داشته‌اند و در طرفین دو هلالی دیگر صحنه‌ای از شکار آهو، توسط پلنگ به چشم می‌خورد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

عمارت نارنجستان به مساحت تقریبی 940 متر مربع در باغی به وسعت 3500 متر مربع در دو جبهه شمالی و جنوبی بنا شد. این باغ در اردیبهشت ماه سال 1353 به شماره 1073 در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

این باغ در سال 1345 به دانشگاه شیراز واگذار گردید و بین سالهای 1348 تا 1358 مورد استفاده موسسه آسیایی تحت نظارت پرفسور آرتور پوپ بود و در سال 1378 در اختیار دانشکده هنر و معماری دانشگاه شیراز قرار گرفت.

آشنایی با باغ نیاوران

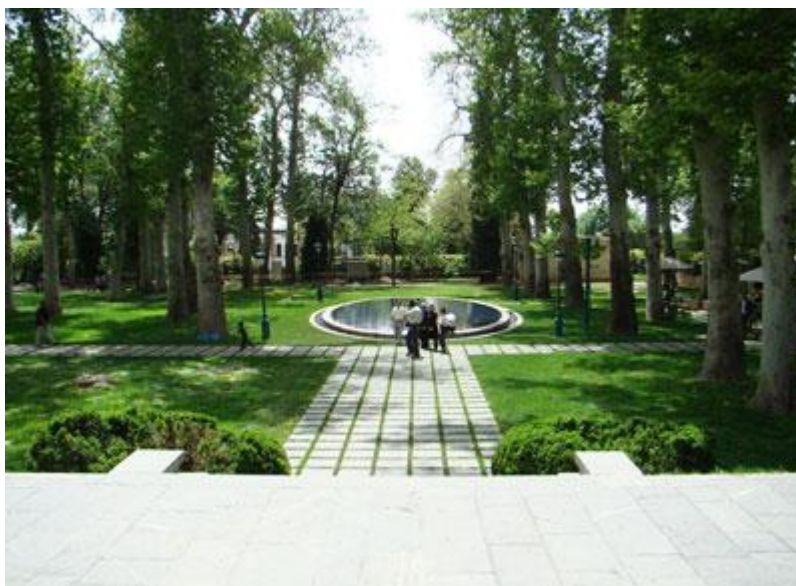
ایرانگردی - باغ نیاوران در یکی از شمالی‌ترین نقاط شهر تهران و در دامنه رشته کوه‌های البرز واقع شده است .

محوطه محصور این مجموعه به وسعت 122350 متر مربع یا حدوداً 12/2 هکتار می‌باشد که سه کاخ صاحبقرانیه، احمد شاهی و نیاوران به همراه تعدادی از بناها و فضاهای خدماتی، رفاهی را در میان دارد.

فتحعلی شاه قاجار برای فرار از گرمای تهران و نیز تفریحات تابستانی دستور داد تا در منطقه‌ای خوش آب و هوا در شمال و خارج از تهران، باغی بسیار زیبا آماده کنند. او نیزارهای اطراف روستای «گرده‌وی» یا «کردویه» را به این امر اختصاص داد. این ده و منطقه، یکی از قدیمی‌ترین نقاط اطراف شهر تهران بود. فتحعلی شاه و محمدشاه هریک منزلگاهی ییلاقی در این مکان ساخته بودند و ناصرالدین شاه با تخریب آن، خود قصر نیاوران را ساخت.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

ناصرالدین شاه قاجار که در سال 1264 قمری به سلطنت رسید در سال 1267 ق. دستور داد حاج علی‌خان حاجب‌الدوله (اعتمادالسلطنه) عمارت بزرگی را در باغ نیاوران بنا گذارد.

این ساختمان در 2 طبقه ساخته شد. چون به دشتی بزرگ اشراف داشت که شهر را می‌شد دید آن را «جهان‌نمای نیاوران» نامید. بعدها در کنار کاخ جهان‌نما عمارت‌های دیگری ساخته شد.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

بطوری که دکتر فووریه در خاطرات خود به حدود 50 عمارت مختلف اشاره می‌کند که هر یک، به یک یا چند تن از زنان ناصرالدین شاه اختصاص داشت.

در سال 1293 ق. ناصرالدین شاه به مناسبت سی‌امین سالگرد سلطنت خود سکه‌ای ضرب کرد که بر آن نوشته شده بود: ناصرالدین شاه غازی خرد صاحبقران. از این تاریخ به بعد بود که رسماً لقب سلطان صاحبقران را در تمام مکاتبات اداری و خصوصی خود به کار می‌برد. در همین سال جهان‌نمای نیاوران را نیز صاحبقرانیه نامید.

بنابر برخی نقل‌قول‌ها، کاخ مذکور را احمدشاه قاجار برای همسر گرجی خود بنا نموده بود، اما بعدها عمارت مذکور در دوران پهلوی اول جهت اقامت ولیعهد و همسر نخستین وی سامان یافته و از آن هنگام در مقاطعی از زمان توسط این خاندان مورد استفاده قرار گرفته است.

در دوره کوتاهی کاخ احمدشاهی به صورت دفتر کار محمدرضا پهلوی عملکردی اداری یافت و سپس با انجام آخرین تغییرات معماری داخلی در دوران حکومت پهلوی در آن، به

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

عنوان اقامتگاه اصلی ولیعهد وی مجدداً به بهره برداری رسید و تا سال 1357 خورشیدی، محل اقامت و دفتر وی محسوب گردیده است.

آخرین کاخی که تاریخچه آن مطرح می‌شود کاخ نیاوران در ضلع شمال شرقی مجموعه است. این کاخ توسط مهندس محسن فروغی طراحی گردیده است. در ابتدا این کاخ را بعنوان محلی برای پذیرایی و اقامت رؤسای کشورها و میهمانان عالی‌رتبه دربار طراحی و آماده نموده بودند، اما در حین عملیات اجرایی با انجام تغییرات در کاربری، به محل سکونت پهلوی دوم و خانواده وی برای ایام مختلف سال به غیر از فصل تابستان اختصاص یافت.

این کاخ نهایتاً از سال 1346 خورشیدی مورد بهره‌برداری پهلوی دوم و خانواده او در ایران قرار گرفت و تا سال 1357 نیز محل سکونت آنها محسوب گردیده است.

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

تنوع گونه‌های مختلف گیاهی، از ویژگی‌های بارز مجموعه فرهنگی - تاریخی نیاوران محسوب می‌شود، تعدادی گونه گیاهی غیر بومی نیز در مجموعه موجود است که به تدریج با شرایط محیطی منطقه سازگاری یافته و زیبایی خاصی به مجموعه بخشیده‌اند.

مهمترین گونه گیاهی مجموعه چنار (*Platanus orientalis*) است که سازگاری خوبی از خود در منطقه نشان داده است و تقریباً معادل 8 از پوشش سبز محوطه را به خود اختصاص داده است.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

عمده آسیب‌های جدی طی تغییراتی که منجر به ساخت کاخ جدید نیاوران و نیز پارک نیاوران در دهه 40 خورشیدی گردید، به باغ وارد شد. طی این مدت بسیاری از درختان عرصه شمالی و جنوبی باغ در شمال و جنوب کاخ صاحبقرانیه برای ساخت کاخ جدید و پارک قطع گردید و چهره باغ به کلی تغییر کرد.

آشنایی با باغ هشت بهشت

ایرانگردی - باغ هشت بهشت درون بافت شهری اصفهان و در غرب خیابان چهار باغ پایین و شرق به خیابان متاخری، از جنوب به بازارچه بلند (بازار هنر) واقع شده است .

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

باغ در بستر شهری و از نوع باغ‌های مسطح و در میان سایر باغ‌هایی چون باغ خرگاه در شمال، در شمال شرق باغ‌های میوه همچون انگورستان، باغ بهشت آیین، باغ دمور واقع شده است.

باغ هشت بهشت در محدوده دولت خانه صفوی، که در زمان شاه عباس صفوی بنیان شده است، این باغ در زمان شاه صفی (1052-1038 ق) وجود داشته و دو شاه بعدی (شاه عباس دوم و سلیمان) بر درختان آن افزوده اند. کوشک این باغ به زمان شاه سلیمان صفوی-1105) در 1077 هـ. ق/ 1667-1694 م) تعلق دارد و در آن دوره باغ تکمیل و اصلاح شده و در سال 1080 هـ. ق و مقارن با سومین سال سلطنت شاه سلیمان صفوی به اتمام رسیده است و نمونه عالی ترین کاخهای نشیمن دوران صفویه است.

این باغ نشیمن هشت سوگلی حرم پادشاه بوده است، به این ترتیب که 4 نفر از آنها در طبقه همکف و 4 نفر دیگر در طبقه اول بنا می‌زیسته‌اند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

این باغ در زمان ناصرالدین شاه قاجار به بانو عظمی افتخارالدوله واگذار شده بود، مشروط بر اینکه وضع و شکل آن را تغییر نداده و حریم آن را در خیابان چهارباغ در کمال تنظیف و تنقیح نگاهداری کند.

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

پس از فوت بانوی مزبور باغ و قصر در تصرف وراثت او باقی ماند ولی در این مدت تغییرات کلی در وضع باغ و قصر مزبور بوسیله متصرفین بنا داده شد و در سال 1343 این باغ رسماً به وزارت فرهنگ و هنر واگذار گردید.

در حال حاضر این باغ به پارک تبدیل شده و با شماره 227 در فهرست آثار ملی ایران ثبت شده است. بعضی از درختان و حوض‌ها و کوشک، یادآور آن باغ تاریخی است، که متأسفانه تغییرات در طی دوره‌های مختلف، مشهود می‌باشد و کوشک آن به عنوان مکانی تاریخی جهت بازدید مورد استفاده قرار می‌گیرد.

آشنایی با باغ فرمانیه

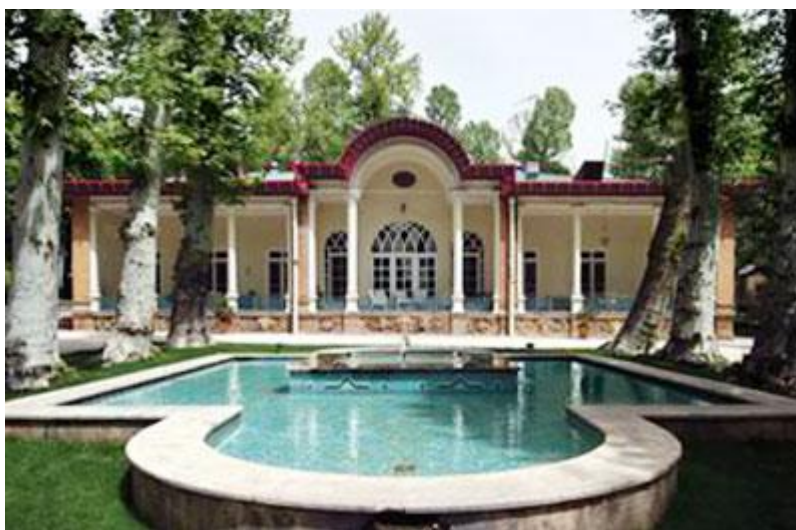
ایرانگردی - باغ فرمانیه در استان تهران، در شمال دهکده رستم آباد و در جنوب باغ پر اهمیت کامرانیه قرار داشته است

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

و قدیمترین مالک آن محمد ولی خان آصف السلطنه است که در سال 1326 هـ. ق تمامی باغ همراه با سهم خود از قنات‌ها و سایر متعلقات را به عبدالحسین میرزا فرمانفرما واگذار کرد. بعد از او این مجموعه به پسر ارشدش نصرت‌الدوله رسید، او مدتی وزیر خارجه و مدتی وزیر مالیه بود و تا سال 1316 که دستگیر و سپس در سال 1317 هـ. ش که کشته شد این باغ در اختیار خانواده او بود و در همان سال به سفارت ایتالیا فروخته شد.

این باغ بر اساس نظم هندسی، بر اساس محور اصلی از شمال به جنوب به دو بخش تقسیم می‌شد. در امتداد این محور آب از حوض اصلی به حوضهای کوچکتر متصل می‌شد. در انتهای این محور استخر بزرگی وجود دارد که در قدیم به صورت مخزن آب برای آبیاری باغ از آن بهره‌برداری می‌شده است.

بنای اصلی یا بنای بیرونی دارای حوضخانه هشت ضلعی، با طاق گنبدی و تویزه های تزئینی و گچ‌بری شده در شمالی‌ترین قسمت باغ، واقع شده است. در بخش غربی باغ بناهای اندرونی و

جهت دریافت فایل‌های مشابه به سایت www.FileMail.ir مراجعه فرمایید

جهت دریافت نسخه WORD این فایل روی لینک زیر کلیک کنید
<http://www.filemail.ir/?p=11880>

دو حیاط وجود دارد که دورتا دور این محدوده با دیوار محصور و از بخش بیرونی کاملاً مجزا می‌گردد.

منابع :

- 1- همشهری آنلاین
- 2- سایت علمی دانشجویان ایران
- 3- کتاب معماری اسلامی ، تالیف: استاد پیرنیا